

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 13. septembra 2018*

„Skupna zunanja in varnostna politika – Omejevalni ukrepi, sprejeti zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini – Vpis in nato ohranitev imena tožeče stranke na seznamu subjektov, za katere veljajo omejevalni ukrepi – Obveznost obrazložitve – Pravna podlaga – Sporazum o partnerstvu in sodelovanju EU-Rusija – Lastninska pravica – Pravica do opravljanja gospodarske dejavnosti – Sorazmernost“

V zadevah T-735/14 in T-799/14,

Gazprom Neft PAO, prej Gazprom Neft OAO, s sedežem v Sankt Peterburgu (Rusija), ki jo zastopajo L. Van den Hende, J. Charles, odvetnika, in S. Cogman, solicitor,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopata M. Bishop in S. Boelaert, agenta,

tožena stranka,

ob intervenciji

Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki sta ga sprva zastopali C. Brodie in S. Simmons, nato C. Brodie in V. Kaye, nato C. Brodie, C. Crane in S. Brandon, nazadnje pa C. Brodie, R. Fadoju in S. Brandon, agenti, skupaj z G. Facenno, QC, in C. Bannerjem, barrister,

in

Evropske komisije, ki jo zastopajo L. Havas, T. Scharf in D. Gauci, agenti,

intervenienta,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti, prvič, člena 1(2), od (b) do (d), (3) in (4), člena 4, člena 4a, člena 7(1)(a) in Priloge III k Sklepu Sveta 2014/512/SZVP z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL 2014, L 229, str. 13), kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2014/659/SZVP z dne 8. septembra 2014 (UL 2014, L 271, str. 54) in s Sklepom Sveta 2014/872/SZVP z dne 4. decembra 2014 (UL 2014, L 349, str. 58), ter drugič, člena 3, člena 3a, člena 4(3) in (4), člena 5(2), od (b) do (d), (3) in (4), člena 11(1)(a) in Priloge VI k Uredbi Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL 2014, L 229, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št. 960/2014 z dne 8. septembra 2014 (UL 2014, L 271, str. 3) in z Uredbo Sveta (EU) št. 1290/2014 z dne 4. decembra 2014 (UL 2014, L 349, str. 20),

* Jezik postopka: angleščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi G. Berardis (poročevalec), predsednik, D. Spielmann in Z. Csehi, sodnika,

sodni tajnik: L. Grzegorzcyk, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 14. decembra 2017

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

- 1 Tožeča stranka, Gazprom Neft PAO, je gospodarskega družba ruskega prava, ki je specializirana za iskanje in pridobivanje nafte ali zemeljskega plina, prodajo in distribucijo surove nafte ter pridobivanje in prodajo naftnih derivatov. Njena večinska delničarka je družba Gazprom Joint Stock Company, ki ima neposredno in posredno v lasti 95,7 % njenih delnic. Ruska vlada ima neposredno in posredno v lasti 50,23 % delnic družbe Gazprom Joint Stock Company.
- 2 Svet Evropske unije je 20. februarja 2014 najodločneje obsodil vsakršno uporabo nasilja v Ukrajini. Pozval je k takojšnji ustavitvi nasilja ter k doslednemu spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Ukrajini. Svet je razmišljal tudi o uvedbi omejevalnih ukrepov proti osebam, odgovornim za kršitve človekovih pravic, nasilje in čezmerno uporabo sile.
- 3 Svet je na izredni seji 3. marca 2014 obsodil nasilje ruskih oboroženih sil, s katerim je bila očitno kršena suverenost in ozemeljska nedotakljivost Ukrajine, ter dovoljenje za uporabo oboroženih sil na ozemlju Ukrajine, ki ga je 1. marca 2014 dal Soviet Federatsii Federal'nogo Sobranija Rossijskoj Federatsii (zvezni svet federativnega združenja Ruske federacije). Evropska unija je Rusko federacijo pozvala, naj svoje oborožene sile nemudoma umakne na svoja območja, na katerih so v skladu z mednarodnimi obveznostmi stalno nameščene.
- 4 Svet je 5. marca 2014 sprejel omejevalne ukrepe, osredotočene na zamrznitev in odvzem odtujenih ukrajinskih državnih sredstev.
- 5 Voditelji držav ali vlad Unije so 6. marca 2014 potrdili sklepe Sveta, sprejete 3. marca 2014. Odločno so obsodili neizzvano kršitev suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti Ukrajine s strani Ruske federacije ter slednjo pozvali, naj svoje oborožene sile nemudoma umakne na svoja območja, na katerih so v skladu z ustreznimi sporazumi stalno nameščene. Voditelji držav ali vlad Unije so izjavili, da bi vsakršno nadaljnje ravnanje Ruske federacije, ki bi destabiliziralo razmere v Ukrajini, imelo na številnih gospodarskih področjih dodatne in daljnosežne posledice za odnose med Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Rusko federacijo na drugi strani. Rusko federacijo so pozvali, naj mednarodnim opazovalcem nemudoma omogoči dostop, pri čemer so poudarili, da mora rešitev krize v Ukrajini temeljiti na ozemeljski nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti države ter na doslednem upoštevanju mednarodnih predpisov.
- 6 Parlament Avtonomne republike Krim in lokalna vlada mesta Sevastopol, ki sta območni predstavništvi Ukrajine, sta 16. marca 2014 izvedla referendum o statusu Krima. V okviru tega referenduma je bilo prebivalstvo Krima pozvano, naj navede, ali želi biti priključeno Ruski federaciji kot subjekt oziroma ali želi ponovno vzpostavitev ustave iz leta 1992 in statusa Krima znotraj Ukrajine. Rezultat, objavljen v Avtonomni republiki Krim, je kazal na 96,77 % glasov za integracijo regije v Rusko federacijo ob 83,1-odstotni volilni udeležbi.

- 7 Svet je 17. marca 2014 sprejel še nekaj sklepov v zvezi z Ukrajino. Odločno je obsodil izvedbo referendumu o priključitvi k Ruski federaciji 16. marca 2014 na Krimu, ki je bil po njegovem mnenju izveden ob očitni kršitvi ukrajinske ustave. Svet je Rusko federacijo odločno pozval, naj sprejme ukrepe za umiritev krize, naj v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami nemudoma odpokliče svoje sile, da bodo prisotne v enakem številu in enotah kot pred krizo, naj začne neposredne pogovore z vlado Ukrajine in izkoristi vse ustrezne mednarodne mehanizme, da bi se našla mirna in sporazumna rešitev, ter naj ob popolnem spoštovanju svojih dvostranskih in večstranskih zavez zagotovi suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine. V zvezi s tem je Svet obžaloval, da Varnostni svet Združenih narodov ni mogel sprejeti resolucije, ker je Ruska federacija vložila veto. Poleg tega je Rusko federacijo pozval, naj ne sprejme ukrepov za priključitev Krima v nasprotju z mednarodnim pravom.
- 8 Svet je istega dne na podlagi člena 29 PEU sprejel Sklep 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL 2014, L 78, str. 16), na podlagi člena 215 PDEU pa Uredbo (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL 2014, L 78, str. 6), s katerima so bile osebam, odgovornim za spodbijanje ali ogrožanje ozemeljske nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti Ukrajine, ter osebam in subjektom, ki so z njimi povezani, postavljene omejitve glede potovanja in so jim bila zamrznjena sredstva.
- 9 Ruska federacija je 17. marca 2014 uradno priznala rezultate referendumu, ki je potekal 16. marca 2014 na Krimu. Krimsko vrhovno sodišče in mestni svet Sevastopola sta po tem referendumu razglasila neodvisnost Krima od Ukrajine in zaprosila za priključitev k Ruski federaciji. Ruski predsednik je istega dne podpisal dekret o priznanju Republike Krim kot suverene in neodvisne države.
- 10 Evropski svet je 21. marca 2014 opozoril na izjavo voditeljev držav ali vlad Unije z dne 6. marca 2014 ter Evropsko komisijo in države članice pozval, da razmislijo o morebitnih ciljno usmerjenih ukrepih.
- 11 Svet je 23. junija 2014 odločil, da je treba prepovedati uvoz blaga s poreklom s Krima ali iz Sevastopola, v Unijo, razen blaga s poreklom s Krima ali iz Sevastopola, za katero je ukrajinska vlada izdala potrdilo o poreklu.
- 12 Po nesreči 17. julija 2014, v kateri je bilo v mestu Donetsk (Ukrajina) uničeno letalo Malaysia Airlines na letu MH17, je Svet Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) pozval, naj do 24. julija 2014 končata pripravljalno delo v zvezi z morebitnimi ciljno usmerjenimi ukrepi ter predstavita predloge za ukrepanje, tudi na področju dostopa do kapitalskih trgov, obrambe, blaga z dvojno rabo in občutljivih tehnologij, med drugim v energetskega sektorja.
- 13 Svet je 31. julija 2014 na podlagi člena 29 PEU sprejel Sklep 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL 2014, L 229, str. 13). Svet je istega dne na podlagi člena 215 PDEU sprejel Uredbo (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL 2014, L 229, str. 1).
- 14 Priloga II k Uredbi št. 833/2014 vsebuje seznam tehnologij iz člena 3 te uredbe, ki so uvrščene glede na njihovo oznako kombinirane nomenklature, in sicer, primarno, cevi za naftovode ali plinovode in orodje za vrtanje, tlačne črpalke, dvigala za tekočine, stroji za vrtanje zemlje ali deli teh strojev, vrtnalnice ali proizvodne ploščadi, mobilni vrtnalni stolpi, plovila-svetilniki, plavajoči bagri itd.
- 15 Svet je nato 8. septembra 2014 sprejel Sklep 2014/659/SZVP o spremembi Sklepa 2014/512 (UL 2014, L 271, str. 54) in Uredbo (EU) št. 960/2014 o spremembi Uredbe št. 833/2014 (UL 2014, L 271, str. 3). V skladu s tema aktoma so bile za spremembe storitve, potrebne za dejavnosti globokomorskega iskanja in pridobivanja nafte, dejavnosti iskanja in pridobivanja nafte na Arktiki ali projekte pridobivanja nafte iz skrilavca v Rusiji, določene dodatne omejitve. Z istima aktoma so bile uvedene dodatne omejitve

v zvezi z dostopom do kapitalskih trgov Unije in njihovo področje uporabe je bilo razširjeno na tri največje ruske družbe pod nadzorom države ali v večinski lasti države, ki svojo dejavnost opravljajo na področju surove nafte in naftnih derivatov, vključno s tožečo stranko.

- 16 Nazadnje, Sklep 2014/512, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2014/659, je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2014/872/SZVP z dne 4. decembra 2014 (UL 2014, L 349, str. 58, v nadaljevanju: izpodbijani sklep). Uredba št. 833/2014, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 960/2014, je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št. 1290/2014 z dne 4. decembra 2014 (UL 2014, L 349, str. 20, v nadaljevanju: izpodbijana uredba).
- 17 Člen 1(2), od (b) do (d), (3) in (4) izpodbijanega sklepa, kakor je bil vstavljen ali spremenjen s členom 1(1) Sklepa 2014/659, nato pa s členom 1(1)(a) in (b) Sklepa 2014/872, določa:

„2. Prepovedani so neposredni ali posredni nakup ali prodaja, neposredno ali posredno zagotavljanje naložbenih storitev ali pomoč pri izdaji ali kakršno koli drugo trgovanje z obveznicami, lastniškim kapitalom ali podobnimi finančnimi instrumenti, z zapadlostjo, daljšo od 30 dni, ki so izdani po 12. septembru 2014, s strani:

[...]

- (b) subjekti s sedežem v Rusiji, ki so pod javnim nadzorom ali katerih več kot 50-odstotni delež je v javni lasti, katerih ocenjeno skupno premoženje presega en bilijon ruskih rubljev in katerih ocenjeni prihodki od 12. septembra 2014 v vsaj 50 % izvirajo iz prodaje ali prevoza surove nafte ali naftnih proizvodov, kot so navedeni v Prilogi III;
- (c) vsaka pravna oseba, subjekt ali organ, ustanovljeni zunaj Unije, ki so v več kot 50-odstotni lasti subjekta iz točk (a) in (b), ali
- (d) vsaka pravna oseba, subjekt ali organ, ki deluje v imenu ali po navodilih subjekta v okviru kategorije iz točke (c) ali s seznama v Prilogi II ali III.

3. Prepovedano je neposredno ali posredno vzpostavljanje ali sodelovanje v kakršni koli ureditvi za dajanje novih posojil ali kreditov, katerih zapadlost presega 30 dni, kateri koli pravni osebi, subjektu ali organu iz odstavka 1 ali 2 po 12. septembru 2014, razen posojil ali kreditov, ki imajo poseben in dokumentiran namen zagotavljati financiranje za neposredne in posredne uvoze ali izvoze blaga in nefinančnih storitev med Unijo in Rusijo ter katero koli drugo tretjo državo, ki niso prepovedani, ali posojil, ki imajo poseben in dokumentiran namen zagotavljati nujna sredstva za doseganje meril solventnosti in likvidnosti za pravne osebe s sedežem v Uniji, ki so v več kot 50-odstotni lasti subjekta, navedenega v Prilogi I.

4. Prepoved iz odstavka 3 se ne uporablja za črpanje ali izplačila, ki se izvajajo v skladu s pogodbo, sklenjeno pred 12. septembrom 2014, če:

- (a) so bili vsi pogoji takega črpanja in izplačil:
 - (i) dogovorjeni pred 12. septembrom 2014 in
 - (ii) na ta dan ali po njem niso bili spremenjeni ter
- (b) je bil pred 12. septembrom 2014 določen pogodbeni datum zapadlosti za povračila v celoti za vsa razpoložljiva sredstva ter za prenehanje pogodbenih zavez, pravic in obveznosti.

Pogoji za črpanje in izplačila iz tega odstavka vključujejo določbe v zvezi z obdobjem povračila sredstev za vsako črpanje ali izplačilo, uporabljeno obrestno mero ali metodo izračuna obrestne mere in najvišji znesek.“

18 S Prilogo k Sklepu 2014/659 je bila Sklepu 2014/512 dodana Priloga III, v kateri je ime tožeče stranke vpisano na seznam pravnih oseb, subjektov ali organov iz člena 1(2)(b) tega sklepa.

19 Člen 5(2), od (b) do (d), (3) in (4) izpodbijane uredbe, kakor so bili vstavljeni ali spremenjeni s členom 1(5) Uredbe št. 960/2014, nato pa s členom 1(6) in (7) Uredbe št. 1290/2014, določa:

„2. Prepovedani so neposreden ali posreden nakup, prodaja, zagotavljanje investicijskih storitev ali pomoči pri izdaji ali drugem poslovanju s prenosljivimi vrednostnimi papirji in instrumenti denarnega trga z zapadlostjo, daljšo od 30 dni, ki so bili izdani po 12. septembru 2014, s strani:

[...]

(b) pravne osebe, subjekta ali organa s sedežem v Rusiji, ki je pod javnim nadzorom ali katerega več kot 50-odstotni delež je v javni lasti in ima ocenjena skupna sredstva več kot en bilijon ruskih rubljev ter katerega ocenjeni prihodni vsaj v 50 odstotkih izhajajo iz prodaje ali prevoza surove nafte ali naftnih derivatov s seznama iz Priloge VI;

(c) pravne osebe, subjekta ali organa s sedežem zunaj Unije, katerega več kot 50-odstotni delež je v neposredni ali posredni lasti subjekta iz točke (a) ali (b) tega odstavka, ali

(d) pravne osebe, subjekta ali organa, ki deluje v imenu ali po navodilih subjekta iz točke (a), (b) ali (c) tega odstavka.

3. Prepovedano je neposredno ali posredno vzpostavljanje ali sodelovanje v kakršni koli ureditvi za dajanje novih posojil ali kreditov, katerih zapadlost je daljša od 30 dni, kateri koli pravni osebi, subjektu ali organu iz odstavka 1 ali 2 po 12. septembru 2014.

Navedena prepoved se ne uporablja za:

(a) posojila ali kredite, ki imajo poseben in dokumentiran namen zagotavljati financiranje za uvoz ali izvoz blaga, ki ni prepovedan, in nefinančne storitve med Unijo in katero koli tretjo državo, vključno z izdatki za blago in storitve iz druge tretje države, ki so potrebni za izvrševanje izvozne ali uvozne pogodbe, ali

(b) posojila, ki imajo poseben in dokumentiran namen zagotavljati nujna sredstva za doseganje meril solventnosti in likvidnosti za pravne osebe s sedežem v Uniji, ki so v več kot 50-odstotni lasti subjekta iz Priloge III.

4. Prepoved iz odstavka 3 se ne uporablja za črpanje ali izplačila, ki se izvajajo v skladu s pogodbo, sklenjeno pred 12. septembrom 2014, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) vsi pogoji takega črpanja ali izplačil:

- (i) so bili dogovorjeni pred 12. septembrom 2014 in
- (ii) na ta dan ali po njem niso bili spremenjeni ter

(b) je bil pred 12. septembrom 2014 določen pogodbeni datum zapadlosti za povračila v celoti za vsa razpoložljiva sredstva in za prenehanje pogodbenih zavez, pravic in obveznosti.

Pogoji za črpanje in izplačila iz točke (a) vključujejo določbe v zvezi s trajanjem povračila sredstev za vsako črpanje ali izplačilo, uporabljeno obrestno mero ali metodo izračuna obrestne mere ter najvišji znesek.“

20 Člen 1(9) Uredbe št. 960/2014 določa, da se Priloga III k navedeni uredbi, v kateri je ime tožeče stranke vpisano na seznam pravnih oseb, subjektov in organov iz člena 5(2)(b) Uredbe št. 833/2014, doda kot Priloga VI k tej zadnjenavedeni uredbi.

21 Člen 4 izpodbijanega sklepa, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2014/872, določa:

„1. Pristojni organ države članice izvoznice mora predhodno odobriti neposredno ali posredno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz določene opreme, primerne za naslednje kategorije projektov iskanja in pridobivanja v Rusiji, tudi v njeni izključni ekonomski coni in epikontinentalnem pasu, s strani državljanov držav članic ali z ozemlja držav članic ali z uporabo plovil ali zrakoplovov pod pristojnostjo držav članic:

- (a) iskanje in pridobivanje nafte v vodah, na globinah več kot 150 metrov;
- (b) iskanje in pridobivanje nafte na odprtem morju severno od polarnega kroga;
- (c) projekti, ki imajo potencial, da bi se nafto pridobivalo iz virov, ki se nahajajo v formacijah skrilavca, s hidravličnim lomljenjem; ne uporablja se za iskanje in pridobivanje preko formacij skrilavca z namenom določitve rezervoarjev, ki se ne nahajajo v slojih skrilavca in črpanja iz teh rezervoarjev.

Unija sprejme potrebne ukrepe za določitev ustreznih predmetov, ki jih zajema ta odstavek.

2. Zagotavljanje:

- (a) tehnične pomoči ali drugih storitev, povezanih z opremo iz odstavka 1;
- (b) financiranja ali finančne pomoči za vsako prodajo, dobavo, prenos ali izvoz opreme iz odstavka 1 ali za zagotavljanje s tem povezane tehnične pomoči ali usposabljanja

mora prav tako predhodno odobriti pristojni organ države članice izvoznice.

3. Pristojni organi držav članic ne odobrijo nobene prodaje, dobave, prenosa ali izvoza opreme ali zagotavljanja storitev iz odstavkov 1 in 2, če ugotovijo, da se bo zadevna prodaja, dobava, prenos ali izvoz ali zagotavljanje zadevnih storitev uporabilo za eno od kategorij iskanja in pridobivanja nafte iz odstavka 1.

4. Odstavek 3 ne posega v izvrševanje pogodb, sklenjenih pred 1. avgusta [avgustom] 2014, ali pomožnih pogodb, potrebnih za izvrševanje takšnih pogodb.

5. Dovoljenje se lahko izda tudi, če je prodaja, dobava, prenos ali izvoz blaga ali zagotavljanje storitev iz odstavkov 1 in 2 potrebno za nujno preprečitev ali ublažitev dogodka, ki bi lahko imel resen in obsežen vpliv na človekovo zdravje in varnost ali na okolje. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih se lahko prodaja, dobava, prenos ali izvoz ali zagotavljanje storitev iz odstavkov 1 in 2 opravi brez predhodnega dovoljenja, če izvoznik v petih delovnih dneh od prodaje, dobave, prenosa ali izvoza o tem obvesti pristojni organ, pri čemer podrobno ustrezno pojasni prodajo, dobavo, prenos ali izvoz brez predhodnega dovoljenja.“

- 22 Člen 3 in člen 4(3) in (4) Uredbe št. 833/2014, kakor sta bila spremenjena z Uredbo št. 1290/2014, prav tako določata:

„Člen 3

1. Za neposredno ali posredno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, ne glede na to, ali izvira iz Unije ali ne, kateri koli fizični ali pravni osebi, subjektu ali organu v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono ali epikontinentalnim pasom, ali v kateri koli drugi državi, če je navedeno blago namenjeno za uporabo v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono ali epikontinentalnim pasom, je treba pridobiti predhodno dovoljenje.

2. Vsa dovoljenja za prodajo, dobavo, prenos ali izvoz, ki so potrebna v skladu s tem členom, izdajo pristojni organi države članice, v kateri ima izvoznik sedež, in so skladna s podrobnimi pravili iz člena 11 Uredbe (ES) št. 428/2009. Dovoljenja veljajo po vsej Uniji..

3. V Prilogi II je navedeno določeno blago, primerno za naslednje kategorije projektov iskanja in pridobivanja v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom:

- (a) iskanje in pridobivanje nafte v vodah, na globinah več kot 150 metrov;
- (b) iskanje in pridobivanje nafte na odprtem morju severno od polarnega kroga ali
- (c) projekti, ki imajo potencial, da bi se nafto pridobivalo iz virov, ki se nahajajo v formacijah skrilavca, s hidravličnim lomljenjem; ne uporablja se za iskanje in pridobivanje preko formacij skrilavca z namenom določitve rezervoarjev, ki se ne nahajajo v slojih skrilavca in črpanja iz teh rezervoarjev.

4. Izvozniki pristojnim organom predložijo vse ustrezne informacije, ki se zahtevajo v zvezi z njihovo vlogo za izvozno dovoljenje.

5. Pristojni organi ne izdajo nobenega dovoljenja za nobeno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, če lahko utemeljeno sklepajo, da so prodaja, dobava, prenos ali izvoz predmetov namenjeni za katero koli kategorijo projektov iskanja in pridobivanja iz odstavka 3.

Pristojni organi pa lahko izdajo dovoljenje, če je prodaja, dobava, prenos ali izvoz povezan z izpolnitvijo obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, sklenjene pred 1. avgustom 2014, ali pomožnih pogodb, potrebnih za izvrševanje takih pogodb.

Pristojni organi lahko izdajo dovoljenje tudi, če je prodaja, dobava, prenos ali izvoz blaga potreben za nujno preprečitev ali ublažitev dogodka, ki bi lahko imel resen in obsežen vpliv na človekovo zdravje in varnost ali na okolje. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih se lahko prodaja, dobava, prenos ali izvoz opravi brez predhodnega dovoljenja, če izvoznik v petih delovnih dneh od prodaje, dobave, prenosa ali izvoza o tem obvesti pristojni organ, pri čemer podrobno ustrezno pojasni prodajo, dobavo, prenos ali izvoz brez predhodnega dovoljenja.

6. Pod pogoji iz odstavka 5 lahko pristojni organi razveljavijo, odložijo izvršitev, spremenijo ali preklicajo izvozno dovoljenje, ki so ga izdali.

7. Če pristojni organ zavrne izdajo dovoljenja ali razveljavi, odloži izvršitev, znatno omeji ali preklic dovoljenje v skladu z odstavkom 5 ali 6, zadevna država članica o tem uradno obvesti druge države članice in Komisijo ter jim pošlje ustrezne informacije, pri tem pa upošteva določbe o zaupnosti takih podatkov iz Uredbe Sveta (ES) št. 515/97.

8. Preden država članica izda dovoljenje v skladu z odstavkom 5 za transakcijo, ki je v bistvenem delu enaka transakciji, katero je v skladu z odstavkoma 6 in 7 druga država članica zavrnila oziroma so jo druge države članice zavrnila in ta zavrnitev še velja, se najprej posvetuje z državo članico, ki je zavrnila, oziroma državami članicami, ki so zavrnila izdajo dovoljenja. Če se zadevna država članica po takih posvetovanjih odloči izdati dovoljenje, o tem obvesti druge države članice in Komisijo ter jim predloži vse ustrezne informacije za obrazložitev svoje odločitve.

[...]

Člen 4

[...]

3. Dovoljenje zadevnega pristojnega organa je potrebno za zagotavljanje:

- (a) tehnične pomoči ali posredniških storitev v zvezi z blagom iz Priloge II, ter za neposredno ali posredno zagotavljanje, proizvodnjo, vzdrževanje in uporabo tega blaga kateri koli fizični ali pravni osebi, subjektu ali organu v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom, ali, če taka pomoč zadeva blago za uporabo v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom, kateri koli osebi, subjektu ali organu v kateri koli drugi državi;
- (b) financiranja ali finančne pomoči v zvezi z blagom iz Priloge II, vključno zlasti z nepovratnimi sredstvi, posojili in zavarovanjem kreditnih izvoznih poslov, za kakršno koli prodajo, dobavo, prenos ali izvoz tega blaga ali za kakršno koli neposredno ali posredno zagotavljanje s tem povezane tehnične pomoči kateri koli fizični ali pravni osebi, subjektu ali organu v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom, ali, če navedena pomoč zadeva blago za uporabo v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom, kateri koli osebi, subjektu ali organu v kateri koli drugi državi.

V ustrezno utemeljenih nujnih primerih iz člena 3(5), se lahko storitve iz tega odstavka zagotavljajo brez predhodnega soglasja, pod pogojem, da ponudnik storitev v petih delovnih dneh po opravljeni storitvi obvesti pristojni organ.

4. Če je v skladu z odstavkom 3 tega člena treba pridobiti dovoljenje, se smiselno uporablja člen 3, zlasti odstavka 2 in 5 navedenega člena.“

23 Člen 4a izpodbijanega sklepa, kakor je bil vstavljen s členom 1(3) Sklepa 2014/659, nato pa spremenjen s členom 1(6) Sklepa 2014/872, določa:

„1. Prepovedano je neposredno ali posredno zagotavljanje spremnih storitev, ki so potrebne za naslednje kategorije projektov iskanja in pridobivanja v Rusiji, tudi v njeni izključni ekonomski coni in epikontinentalnem pasu, s strani državljanov držav članic ali z ozemlja držav članic ali z uporabo plovil ali zrakoplovov pod pristojnostjo držav članic:

- (a) iskanje in pridobivanje nafte v vodah, na globinah več kot 150 metrov;
- (b) iskanje in pridobivanje nafte na odprtem morju severno od polarnega kroga;
- (c) projekti, ki imajo potencial, da bi se nafto pridobivalo iz virov, ki se nahajajo v formacijah skrilavca, s hidravličnim lomljenjem; ne uporablja se za iskanje in pridobivanje preko formacij skrilavca z namenom določitve rezervoarjev, ki se ne nahajajo v slojih skrilavca in črpanja iz teh rezervoarjev.

2. Prepoved iz odstavka 1 ne posega v izvrševanje pogodb ali okvirnih dogovorov, sklenjenih pred 12. septembrom 2014, ali pomožnih pogodb, potrebnih za izvrševanje takih pogodb.

3. Prepoved iz odstavka 1 se ne uporablja, kadar so zadevne storitve potrebne za nujno preprečitev ali ublažitev dogodka, ki bi lahko imel resen in obsežen vpliv na človekovo zdravje in varnost ali na okolje.“

24 Člen 3a izpodbijanega sklepa, kakor je bil vstavljen s členom 1(3) Uredbe št. 960/2014, nato pa spremenjen s členom 1(4) Uredbe št. 1290/2014, prav tako določa:

„1. Prepovedano je neposredno ali posredno zagotavljanje spremnih storitev, ki so potrebne za naslednje kategorije projektov iskanja in pridobivanja v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom:

- (a) iskanje in pridobivanje nafte v vodah, na globinah več kot 150 metrov;
- (b) iskanje in pridobivanje nafte na odprtem morju severno od polarnega kroga ali
- (c) projekti, ki imajo potencial, da bi se nafto pridobivalo iz virov, ki se nahajajo v formacijah skrilavca, s hidravličnim lomljenjem; ne uporablja se za iskanje in pridobivanje preko formacij skrilavca z namenom določitve rezervoarjev, ki se ne nahajajo v slojih skrilavca in črpanja iz teh rezervoarjev.

V tem odstavku spremne storitve pomenijo:

- (i) vrtanje,
- (ii) preskušanje vrtin,
- (iii) storitve popisovanja in zaključne storitve,
- (iv) dobava posebnih plavajočih konstrukcij.

2. Prepovedi iz odstavka 1 ne posegajo v izvrševanje obveznosti, ki izhajajo iz pogodb ali dogovorov, sklenjenih pred 12. septembrom 2014, ali pomožnih pogodb, potrebnih za izvrševanje takšne pogodbe.

3. Prepovedi iz odstavka 1 se ne uporabljajo, kadar so zadevne storitve potrebne za nujno preprečitev ali ublažitev dogodka, ki bi lahko imel resen in obsežen vpliv na človekovo zdravje in varnost ali na okolje.

Ponudnik storitev v petih delovnih dneh obvesti pristojni organ o kakršni koli dejavnosti, izvedeni na podlagi tega odstavka, pri čemer podrobno ustrezno pojasni prodajo, dobavo, prenos ali izvoz.“

25 Člen 7(1)(a) izpodbijanega sklepa, kakor je bil spremenjen s členom 1(4) Sklepa 2014/659, določa:

„1. V zvezi s kakršnimi koli pogodbami ali transakcijami, katerih izvedba je bila posredno ali neposredno, v celoti ali deloma ovirana zaradi ukrepov, uvedenih v skladu s tem sklepom, se ne ugoti nobenemu zahtevku, vključno z zahtevki za nadomestilo škode ali katerimi koli drugimi zahtevki te vrste, kot je odškodninski zahtevek ali zahtevek za uveljavljanje garancije, zlasti zahtevek za podaljšanje dospelosti ali plačilo obveznice, garancije ali jamstva, zlasti finančne garancije ali finančnega jamstva v kakršni koli obliki, ki ga zahtevajo:

- (a) subjekti iz točke (b) ali (c) člena 1(1) in točke (c) ali (d) člena 1(2), ali s seznama iz Priloge I, II, III ali IV.“

26 Člen 11(1)(a) Uredbe št. 833/2014, kakor je bil spremenjen s členom 1(5a) Uredbe št. 960/2014, prav tako določa:

„1. V zvezi s kakršno koli pogodbo ali transakcijo, katere izvedba je bila neposredno ali posredno v celoti ali deloma ovirana zaradi ukrepov, uvedenih v skladu s to uredbo, se ne ugotovi nobenemu zahtevku, vključno z zahtevki za nadomestilo škode ali kakršnemu koli drugemu zahtevku te vrste, kot je odškodninski zahtevek ali zahtevek za uveljavljanje garancije, zlasti zahtevek za podaljšanje dospelosti ali za plačilo obveznice, garancije ali nadomestilo škode, zlasti finančne garancije ali finančnega jamstva v kakršni koli obliki, ki ga vložijo:

(a) subjekti iz točk (b) in (c) člena 5(1) ter točk (c) in (d) člena 5(2) ali s seznama iz prilog III, IV, V in VI.“

Postopek in predlogi strank

27 Tožeča stranka je 24. oktobra 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo v zadevi T-735/14.

28 Tožbo v zadevi T-799/14 je tožeča stranka v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila 5. decembra 2014.

29 Tožeča stranka je z ločeno vlogo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 2. januarja 2015 predlagala združitev zadev T-735/14 in T-799/14 ter tožbi v navedenih zadevah prilagodila tako, da bi bilo upoštevano sprejetje Sklepa 2014/872 in Uredbe št. 1290/2014.

30 S sklepom predsednika devetega senata Splošnega sodišča z dne 12. marca 2015 sta bili zadevi T-735/14 in T-799/14 v skladu s členom 50 Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 združeni za pisni in ustni del postopka.

31 Komisija in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska sta v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila predloga za intervencijo v tej zadevi v podporo predlogom Sveta. Predsednik devetega senata Splošnega sodišča je s sklepoma z dne 24. junija 2015 ti intervenciji dovolil. Intervenienta sta predložila vlogi, glavni stranki pa sta glede teh vlog predložili stališča v za to določenih rokih.

32 Predsednik devetega senata je s sklepom z dne 29. oktobra 2015 po predloženih stališčih strank odredil prekinitve postopka do izdaje sodb Sodišča v zadevi C-72/15, Rosneft.

33 Po izdaji sodb z dne 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), je prekinitve postopka v skladu s členom 71(3) Poslovnika Splošnega sodišča prenehala.

34 Glavni stranki sta bili v tem okviru pozvani, naj predložita stališča o posledicah, ki jih je treba izpeljati iz sodb z dne 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), kar zadeva tožbene razloge in trditve, ki so bili predloženi v okviru teh tožb. Na ta poziv sta se odzvali v za to določenem roku.

35 Po spremembi sestave senatov Splošnega sodišča je bil sodnik poročevalec razporejen v šesti senat, ki sta mu bili zato v skladu s členom 27(5) Poslovnika dodeljeni ti zadevi.

36 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 12. oktobra 2017 so bile stranke pozvane, naj pojasnijo nekatere argumente v zvezi z dopustnostjo tožbe.

37 Tožeča stranka v zadevi T-735/14 Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- razglasi ničnost člena 4 izpodbijanega sklepa, kakor je bil spremenjen s členom 1(5) Sklepa 2014/872;
- razglasi ničnost člena 3 ter člena 4(3) in (4) izpodbijane uredbe, kakor sta bila spremenjena s členom 1(3) in (5) Uredbe št. 1290/2014;
- Svetu naloži plačilo stroškov.

38 Tožeča stranka v zadevi T-799/14 Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- razglasi ničnost člena 4a izpodbijanega sklepa, kakor je bil vstavljen s členom 1(3) Sklepa 2014/659 in spremenjen s členom 1(6) Sklepa 2014/872;
- razglasi ničnost člena 3a izpodbijane uredbe, kakor je bil vstavljen s členom 1(3) Uredbe št. 960/2014 in spremenjen s členom 1(4) Uredbe št. 1290/2014;
- razglasi ničnost člena 1(2), od (b) do (d), (3) in (4) ter Prilogo III k izpodbijanemu sklepu, kakor sta bila vstavljena ali spremenjena s členom 1(1) in s Prilogo k Sklepu 2014/659 ter s členom 1(1)(a) in (b) Sklepa 2014/872, v delu, v katerem se te določbe nanašajo nanjo;
- razglasi ničnost člena 5(2), od (b) do (d), (3) in (4) ter Priloge VI k izpodbijani uredbi, kakor sta bila vstavljena ali spremenjena s členom 1(5) in (9) in s Prilogo III k Uredbi št. 960/2014 ter s členom 1(6) in (7) Uredbe št. 1290/2014, v delu, v katerem se te določbe nanašajo nanjo;
- razglasi ničnost člena 7(1)(a) izpodbijanega sklepa, kakor je bil spremenjen s členom 1(4) Sklepa 2014/659, v delu, v katerem se ta določba nanaša nanjo;
- razglasi ničnost člena 11(1)(a) izpodbijane uredbe, kakor je bil spremenjen s členom 1(5a)(a) Uredbe št. 960/2014;
- Svetu naloži plačilo stroškov.

39 Svet v zadevi T-735/14 Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo, kar zadeva člen 4 izpodbijanega sklepa, zavrže zaradi nepristojnosti oziroma, podredno, zavrže kot nedopustno;
- tožbo, kar zadeva člen 3 ter člen 4(3) in (4) izpodbijane uredbe, zavrže kot nedopustno;
- podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;
- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

40 Svet v zadevi T-799/14 Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo, kar zadeva izpodbijani sklep, zavrže zaradi nepristojnosti oziroma, podredno, zavrže kot nedopustno;
- tožbo, kar zadeva izpodbijano uredbo, zavrže kot nedopustno;
- podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;

– tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

- 41 Svet je v pisnem odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča po izdaji sodbe z dne 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), pojasnil, da pristojnost Splošnega sodišča na podlagi člena 275, drugi odstavek, PDEU izpodbija le, kar zadeva člena 4 in 4a izpodbijanega sklepa.
- 42 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj tožbi v združenih zadevah T-735/14 in T-799/14 v celoti zavrne.
- 43 Združeno kraljestvo Splošnemu sodišču predlaga, naj tožbi v združenih zadevah T-735/14 in T-799/14 zavrne.

Pravo

- 44 Najprej, Splošno sodišče je odločilo, da zadevi T-735/14 in T-799/14 v skladu s členom 68(1) Poslovnika združi za izdajo sodbe.
- 45 Dalje, preučiti je treba pristojnost Splošnega sodišča in dopustnost tožb, ki ju izpodbija Svet.

Pristojnost Splošnega sodišča

- 46 Glede pristojnosti Splošnega sodišča za odločanje o predlogu za razglasitev ničnosti člena 1(2), od (b) do (d), (3) in (4), člena 4, člena 4a, člena 7(1)(a) in Priloge III k izpodbijanemu sklepu je Svet v pisnem odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča po izdaji sodbe z dne 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), navedel, da pristojnosti Splošnega sodišča za nadzor nad zakonitostjo teh določb na podlagi člena 275, drugi odstavek, PDEU ne izpodbija več, razen glede členov 4 in 4a izpodbijanega sklepa.
- 47 Sodišče naj bi namreč potrdilo, da so te določbe splošne, saj je njihov namen prepovedati dobavo, prenos ali izvoz nekatere opreme iz Priloge k izpodbijanemu sklepu ali druge spremne storitve za nekatere kategorije projektov pridobivanja in iskanja v Rusiji, ne glede na identiteto ali število podjetij, ki bi lahko uporabljala te tehnologije ali storitve, in ne da bi bilo v zvezi s tem navedeno ime tožeče stranke. Zato naj te določbe ne bi pomenile omejevalnih ukrepov proti fizičnim ali pravnim osebam v smislu člena 275, drugi odstavek, PDEU.
- 48 Svet poleg tega meni, da to, da naj bi tožeča stranka bila ena od dveh glavnih ruskih gospodarskih subjektov, ki uporabljata tehnologije iz člena 4 izpodbijanega sklepa, ne zadostuje za to, da bi ta določba bila dovolj posamična, tako da bi jo bilo mogoče šteti za sklep, ki določa omejevalne ukrepe proti njej, v smislu člena 275, drugi odstavek, PDEU.
- 49 Tožeča stranka tem trditvam nasprotuje in vsekakor zatrjuje, da je Splošno sodišče pristojno za nadzor nad vsemi določbami izpodbijane uredbe.
- 50 V zvezi s tem je treba opozoriti, da sta Sodišče in posledično Splošno sodišče na podlagi člena 275, drugi odstavek, PDEU pristojni za „odločanje o tožbah, vloženi v skladu s pogoji četrtega pododstavka [odstavka] člena 263 [PDEU], v katerih se nadzira zakonitost sklepov, ki predvidevajo omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam, ki jih je Svet sprejel na podlagi poglavja 2 naslova V [PEU]“.
- 51 Člen 275, prvi odstavek, PDEU pa določa, da „Sodišče Evropske unije ni pristojno za določbe v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko in akte, sprejete na njihovi podlagi“.

- 52 V skladu s sodno prakso so omejevalni ukrepi hkrati splošni akti, ker splošni in abstraktni kategoriji naslovnikov prepovedujejo, da dajo ekonomske vire na razpolago subjektom, ki so navedeni v njihovih prilogah, in posamične odločbe v zvezi s temi subjekti (glej sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 102 in navedena sodna praksa).
- 53 Poleg tega je treba spomniti, da je v zvezi z akti, ki so sprejeti na podlagi določb o skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP), dostop do sodišča Unije v skladu s členom 275, drugi odstavek, PDEU omogočen s tem, da gre za posamične akte (glej sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 103 in navedena sodna praksa).
- 54 To, da bi lahko ti ukrepi bili ciljno in posamično usmerjeni proti drugim subjektom posamezne gospodarske panoge tretje države, ne spremeni dejstva, da iz narave navedenih ukrepov izhaja, da mora biti v primeru, da se izpodbija njihova zakonitost, v skladu s členom 275, drugi odstavek, PDEU mogoč njihov sodni nadzor pri sodišču Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 104).
- 55 V obravnavani zadevi je treba opozoriti, da člen 1(2), od (b) do (d), in (3) izpodbijanega sklepa vsem subjektom iz Unije prepoveduje izvajanje nekaterih finančnih transakcij oziroma sklenitev nekaterih sporazumov s subjekti s sedežem v Rusiji, ki so pod javnim nadzorom ali katerih več kot 50-odstotni delež je v javni lasti, katerih ocenjeno skupno premoženje presega 1 bilijon ruskih rubljev (RUB) (približno 13 milijard EUR) in katerih ocenjeni prihodki od 12. septembra 2014 v vsaj 50 % izvirajo iz prodaje ali prevoza surove nafte ali naftnih proizvodov, katerih ime je v Prilogi III k navedenemu sklepu, ali z vsako pravno osebo, subjektom ali organom s sedežem zunaj Unije, ki je v več kot 50-odstotni lasti subjekta, katerega ime je v Prilogi III k navedenemu sklepu, ali ki deluje v imenu ali po navodilih subjekta iz zgoraj navedenih kategorij.
- 56 Zato je treba ugotoviti, da je Svet z določitvijo meril iz člena 1(2), od (b) do (d), izpodbijanega sklepa, ki omogočajo identifikacijo tožeče stranke, in s tem, da jo je zajel s Prilogo III k temu sklepu, sprejel omejevalne ukrepe proti tej določeni pravni osebi.
- 57 Člen 1(3) in (4) izpodbijanega sklepa omogoča tudi neposredno identifikacijo tožeče stranke, ker napotuje na subjekte in organe iz odstavkov 1 in 2 navedenega člena, med katerimi je tožeča stranka.
- 58 Člen 7 izpodbijanega sklepa se prav tako izrecno nanaša tudi na subjekte iz Priloge III k izpodbijanemu sklepu, med katerimi je tožeča stranka.
- 59 Glede členov 4 in 4a izpodbijanega sklepa pa je treba ugotoviti, da Splošno sodišče ni pristojno za nadzor nad zakonitostjo teh določb.
- 60 Te določbe namreč niso ciljno usmerjene proti določenim fizičnim ali pravnim osebam, temveč se uporabljajo na splošno za vse subjekte, udeležene pri prodaji, dobavi, prenosu ali izvozu opreme, za katero velja obveznost predhodne odobritve, in za vse ponudnike splošnih spremnih storitev. V teh okoliščinah ukrepi, določeni s členoma 4 in 4a izpodbijanega sklepa, ne pomenijo omejevalnih ukrepov proti fizičnim ali pravnim osebam v smislu člena 275, drugi odstavek, PDEU, temveč splošne ukrepe, glede katerih nista pristojni niti Sodišče niti Splošno sodišče (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točke od 97 do 99).
- 61 Te rešitve ne spreminja to, da je tožeča stranka navedla, da ti določbi izpodbija le v delu, v katerem se nanašata nanjo, oziroma to, da naj bi bila ena od dveh naftnih družb, ki sta pridobili potrebna dovoljenja za opravljanje dejavnosti v ruskem epikontinentalnem pasu, zaradi česar naj bi ti določbi imeli enake učinke kot omejevalni ukrepi proti njej. To, da sta bili navedeni določbi uporabljeni za tožečo stranko, namreč ne spremeni njune pravne narave splošnega akta. V obravnavani zadevi je „sklepe, ki predvidevajo omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam“, v smislu člena 275, drugi odstavek, PDEU mogoče najti v določbah, s katerimi je bilo ime tožeče stranke vpisano

v Prilogo III k izpodbijanemu sklepu (glej v tem smislu sodbi z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 104, in z dne 4. junija 2014, Sina Bank/Svet, T-67/12, neobjavljena, EU:T:2014:348, točka 39). To je združljivo s sodno prakso, v skladu s katero je v zvezi z akti, ki so sprejeti na podlagi določb o SZVP, dostop do sodišča Unije v skladu s členom 275, drugi odstavek, PDEU omogočen s tem, da gre za posamične akte (glej točko 53 zgoraj).

- 62 Zato je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče pristojno za odločanje o tožbi tožeče stranke za razglasitev ničnosti člena 1(2), od (b) do (d), (3) in (4) Priloge III ter člena 7(1)(a) izpodbijanega sklepa (v nadaljevanju: sporne določbe izpodbijanega sklepa), ker so z njimi določeni omejevalni ukrepi proti njej. Splošno sodišče pa ni pristojno za odločanje o ničnostni tožbi v delu, v katerem je vložena zoper člena 4 in 4a izpodbijanega sklepa.
- 63 Splošno sodišče je na podlagi člena 263, prvi odstavek, PDEU vsekakor pristojno tudi za odločanje o ničnosti tožbi v delu, v katerem je vložena zoper izpodbijano uredbo, česar Svet ne izpodbija. Čeprav je njen namen izvajanje izpodbijanega sklepa, ki je bil sprejet v okviru SZVP, izpodbijana uredba namreč ni „določba v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko“ v smislu člena 275, prvi odstavek, PDEU, za katero Sodišče Evropske unije ni pristojno.

Dopustnost

- 64 Svet trdi, da tožba ni dopustna v delu, v katerem se nanaša na člen 3, člen 3a, člen 4(3) in (4), člen 5(2), od (b) do (d), (3) in (4), Prilogo VI in člen 11(1)(a) izpodbijane uredbe, in v delu, v katerem se nanaša na sporne določbe izpodbijanega sklepa (v nadaljevanju skupaj: sporne določbe), ker pogoji za dopustnost iz člena 263, četrti odstavek, na katerega člen 275, drugi odstavek, PDEU izrecno napotuje, niso izpolnjeni, zlasti kar zadeva neposredno nanašanje na tožečo stranko.
- 65 Prvič, sporne določbe naj se ne bi neposredno nanašale na tožečo stranko, saj naj bi te morali obvezno izvajati pristojni organi držav članic Unije, ki naj bi imeli pri tem široko polje proste presoje. V skladu s členom 4(3) izpodbijanega sklepa naj bi morali ti organi ugotoviti, ali so prodaja, dobava, prenos ali izvoz sporne opreme oziroma zagotavljanje zadevnih storitev namenjeni globokomorskemu iskanju in pridobivanju nafte ali iskanju in pridobivanju nafte na Arktiki oziroma projektom pridobivanja nafte iz skrilavca v Rusiji. Tudi s členom 3 in s členom 4(3) in (4) izpodbijane uredbe naj bi se za vsako dobavo ali izvoz nekaterih tehnologij, primernih za dejavnosti globokomorskega iskanja in pridobivanja nafte ali za dejavnosti iskanja in pridobivanja nafte na Arktiki oziroma za projekte pridobivanja nafte iz skrilavca v Rusiji, ter za tehnično pomoč ali posredniške storitve, financiranje ali finančno pomoč v zvezi s temi tehnologijami zahtevala predhodna pridobitev dovoljenja pri pristojnih organih držav članic.
- 66 Svet poleg tega ugotavlja, da na začetku ob sprejetju spornih določb natančen pomen nekaterih ključnih izrazov še ni bil določen, do tega naj bi prišlo šele pozneje v Sklepu 2014/872 in v Uredbi št. 1290/2014. Organi držav članic naj bi kljub temu še vedno imeli neko polje proste presoje.
- 67 Drugič, Svet ob podpori Komisije trdi, da se sporne določbe na tožečo stranko ne nanašajo neposredno, ker naj ne bi neposredno vplivale na njen pravni položaj v smislu sodne prakse. V obravnavani zadevi naj bi namreč za ponudnike in izvoznike tehnologij in spremnih storitev Unije veljale omejitve izvoza iz spornih določb, vendar naj se te omejitve ne bi uporabljale niti za tožečo stranko niti za naftno industrijo v Rusiji. Poleg tega naj s temi določbami tožeči stranki ne bi bilo prepovedano zagotavljanje globokomorskega iskanja in pridobivanja nafte ali iskanja in pridobivanja nafte na Arktiki ali izvajanje projektov pridobivanja nafte iz skrilavca v Rusiji. Čeprav tožeča stranka ne more več pridobiti navedenih tehnologij pri ponudnikih Unije, da bi jih uporabila pri teh projektih, niti ne more pridobiti s tem povezane tehnične ali finančne pomoči, naj to ne bi pomenilo, da je šlo za neposreden vpliv na

njen pravni položaj. Enake ugotovitve naj bi bilo mogoče uporabiti predvsem za omejitve dostopa do kapitalskih trgov Unije ali za omejitve, ki veljajo za nova posojila in kredite, katerih zapadlost je daljša od 30 dni.

- 68 Tretjič, Svet in Komisija sta v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča navedla, da člen 3 in člen 4(3) in (4) izpodbijane uredbe potrebuje izvedbene ukrepe, saj določata sistem predhodne odobritve. Tožeča stranka naj bi torej morala ne le dokazati, da se te določbe nanjo nanašajo neposredno, temveč tudi to, da se nanjo nanašajo posamično, česar naj v obravnavani zadevi ne bi storila.
- 69 Tožeča stranka tem trditvam nasprotuje.
- 70 Razlikovati je treba vprašanje procesnega upravičenja tožeče stranke za izpodbijanje spornih določb izpodbijanega sklepa in člena 5(2), od (b) do (d), (3) in (4), Priloge VI in člena 11(1)(a) izpodbijane uredbe (v nadaljevanju: določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga) na eni strani ter za izpodbijanje člena 3, člena 3a in člena 4(3) in (4) izpodbijane uredbe (v nadaljevanju: določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza) na drugi.

– *Procesno upravičenje tožeče stranke za izpodbijanje določb v zvezi z dostopom do kapitalskega trga*

- 71 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 263, četrti odstavek, PDEU določa, da lahko fizične ali pravne osebe pod pogoji iz prvega in drugega odstavka vložijo tožbe zoper nanje naslovljene akte ali zoper akte, ki se nanje neposredno in posamično nanašajo, ter zoper predpise, ki se nanje neposredno nanašajo, vendar ne potrebujejo izvedbenih ukrepov. V drugem delu četrtega odstavka člena 263 PDEU je tako pojasnjeno, da če izpodbijani akt ni naslovljen na fizično ali pravno osebo, ki vloži ničnostno tožbo, je tožba dopustna pod pogojem, da se ta akt na tožečo stranko neposredno in posamično nanaša. Z Lizbonsko pogodbo je bil členu 263, četrti odstavek, PDEU dodan tretji del, ki je omilil pogoje za dopustnost ničnostne tožbe, ki jo vložijo fizične in pravne osebe. Ta tretji del namreč – ne da bi bila z njim dopustnost ničnostnih tožb fizičnih in pravnih oseb pogojena s posamičnim nanašanjem – omogoča to pravno sredstvo v zvezi s „predpisi“, ki ne potrebujejo izvedbenih ukrepov in se na tožečo stranko neposredno nanašajo (glej v tem smislu sodbo z dne 3. oktobra 2013, Inuit Tapiriit Kanatami in drugi/Parlament in Svet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, točki 56 in 57).
- 72 Prvič, v zvezi pogojem, ki se nanaša na neposredno nanašanje na tožečo stranko, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso pogoj, v skladu s katerim se mora akt na fizično ali pravno osebo neposredno nanašati in kot je določen v členu 263, četrti odstavek, PDEU, zahteva, da ima izpodbijani ukrep Unije neposredne učinke na pravni položaj posameznika in naslovnikom tega akta, ki so zadolženi za njegovo izvedbo, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih izvedbenih pravil (glej v tem smislu sodbo z dne 13. marca 2008, Komisija/Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 73 V obravnavani zadevi pa je treba opozoriti, da določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga med drugim vsem subjektom iz Unije prepovedujejo izvajanje nekaterih finančnih transakcij oziroma sklenitev nekaterih sporazumov s subjekti s sedežem v Rusiji, ki so pod javnim nadzorom ali katerih več kot 50-odstotni delež je v javni lasti, katerih ocenjeno skupno premoženje presega 1 bilijon RUB in katerih ocenjeni prihodki od 12. septembra 2014 v vsaj 50 % izvirajo iz prodaje ali prevoza surove nafte ali naftnih derivatov, katerih ime je v Prilogi III k izpodbijanemu sklepu ali v Prilogi VI k izpodbijani uredbi (glej točke od 17 do 20 zgoraj).

- 74 Zato je treba ugotoviti, da se določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, ki naslovnikom, zadolženim za njihovo izvedbo, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, na tožečo stranko nanašajo neposredno. Omejevalni ukrepi, ki iz teh določb izhajajo, se zanj namreč uporabljajo neposredno, kot takojšnja posledica dejstva, da je subjekt, na katerega se nanašata člen 1(2)(b) in (3) izpodbijanega sklepa in člen 5(2)(b) in (3) izpodbijane uredbe, ter da je njeno ime v Prilogi III k izpodbijanemu sklepu in v Prilogi VI k izpodbijani uredbi. V zvezi s tem ni pomembno, da te določbe tožeči stranki ne prepovedujejo izvajanja zadevnih transakcij zunaj Unije. Ni namreč sporno, da so z določbami v zvezi z dostopom do kapitalskega trga tožeči stranki naložene omejitve dostopa do kapitalskega trga Unije.
- 75 Prav tako je treba zavrnil trditev Sveta, da izpodbijana akta ne vplivata neposredno na pravni položaj tožeče stranke, ker se ukrepi, uvedeni z določbami v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, uporabljajo le za institucije s sedežem v Uniji. Res je sicer, da so v teh določbah navedene prepovedi, ki se uporabljajo predvsem za kreditne institucije in druge finančne institucije s sedežem v Uniji, vendar je cilj teh prepovedi in njihov učinek ta, da se neposredno nanašajo na subjekte, kakršna je tožeča stranka, katerih gospodarska dejavnost je zaradi uporabe teh ukrepov proti njim omejena. Navedene ukrepe morajo seveda uporabiti institucije s sedežem v Uniji, saj se akti, ki jih sprejmejo institucije Unije, načeloma ne uporabljajo zunaj ozemlja Unije. To pa ne pomeni, da se omejevalni ukrepi, ki se uporabljajo proti subjektom, na katere se nanašajo določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, nanje ne nanašajo neposredno. To, da se subjektom iz Unije prepove izvajanje nekaterih vrst transakcij s subjekti s sedežem zunaj Unije, je enako kot to, da se tem subjektom prepove izvajanje zadevnih transakcij s subjekti iz Unije. Poleg tega, če bi sprejeli trditev Sveta v zvezi s tem, bi tako šteli, da se tudi v primeru zamrznitve individualnih sredstev na osebe, ki so na seznamu in za katere se uporabljajo omejevalni ukrepi, ti ukrepi ne nanašajo neposredno, saj jih morajo uporabiti predvsem države članice Unije in fizične ali pravne osebe, ki spadajo v pristojnost teh držav.
- 76 Svet se v zvezi s tem poleg tega zama opira na zadevo, v kateri je bil izdan sklep z dne 6. septembra 2011, Inuit Tapiriit Kanatami in drugi/Parlament in Svet (T-18/10, EU:T:2011:419). V tej zadevi je Splošno sodišče namreč ugotovilo, da Uredba (ES) št. 1007/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o trgovini z izdelki iz tjunljev (UL 2009, L 286, str. 36) vpliva samo na pravni položaj tistih tožečih strank, ki se ukvarjajo z dajanjem izdelkov iz tjunljev na trg Unije in na katere se je nanašala splošna prepoved dajanja teh izdelkov na trg, za razliko od tožečih strank, katerih dejavnost ni dajanje teh izdelkov in/ali izdelkov, ki spadajo pod izjemo iz Uredbe št. 1007/2009, na trg, saj dajanje izdelkov iz tjunljev, pridobljenih z lovom, ki ga po tradiciji izvajajo eskimske in druge avtohtone skupnosti in ki pomeni sredstvo za njihovo preživljanje, na trg Unije načeloma ostaja dovoljeno (glej v tem smislu sklep z dne 6. septembra 2011, Inuit Tapiriit Kanatami in drugi/Parlament in Svet, T-18/10, EU:T:2011:419, točka 79). V obravnavani zadevi pa je treba ugotoviti, da je tožeča stranka dejavna na trgu finančnih storitev, na katere se nanašajo določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, in ne na katerem koli trgu višje ali nižje v verigi teh storitev, kot trdi Svet. Prav zaradi določb v zvezi z dostopom do kapitalskega trga je namreč tožeči stranki onemogočeno izvajati nekatere prepovedane finančne transakcije z institucijami s sedežem v Uniji, medtem ko bi te transakcije lahko izvajala, če teh aktov ne bi bilo.
- 77 Prav tako je treba opozoriti, da člen 7 izpodbijanega sklepa in člen 11 izpodbijane uredbe določata, da se v zvezi s kakršnimi koli pogodbami ali transakcijami, katerih izvedba je bila posredno ali neposredno, v celoti ali deloma ovirana zaradi ukrepov, uvedenih v skladu z navedenim sklepom ali navedeno uredbo, ne ugoti nobenemu zahtevku, zlasti kadar ga vložijo eden od subjektov iz Priloge III k izpodbijanemu sklepu ali iz Priloge VI k izpodbijani uredbi. Zato je treba ugotoviti, da se te določbe na tožečo stranko nanašajo neposredno, saj je med subjekti, navedenimi v prilogi, katerih sposobnost biti stranka v sodnem postopku je omejena.
- 78 Na podlagi tega je torej treba sklepati, da se določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga na tožečo stranko nanašajo neposredno.

- 79 Drugič, ne da bi bilo treba preučiti, ali določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga potrebujejo izvedbene ukrepe, je treba poudariti, da je tudi pogoj v zvezi s posamičnim nanašanjem iz drugega primera člena 263, četrti odstavek, PDEU v obravnavani zadevi izpolnjen.
- 80 V zvezi s tem je treba namreč opozoriti, da v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU, na katerega napotuje člen 275, drugi odstavek, PDEU, vsak vpis na seznam oseb ali subjektov, ki jih zadevajo omejevalni ukrepi, tej osebi ali temu subjektu zaradi sprejetja posamičnega sklepa zoper njega omogoči dostop do sodišča Unije (glej v tem smislu sodbe z dne 28. novembra 2013, Svet/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, točka 50; z dne 1. marca 2016, National Iranian Oil Company/Svet, C-440/14 P, EU:C:2016:128, točka 44 in navedena sodna praksa, ter z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 103 in navedena sodna praksa).
- 81 Ker pa je v obravnavani zadevi ime tožeče stranke navedeno na seznamih iz Priloge III k izpodbijanemu sklepu in iz Priloge VI k izpodbijani uredbi med subjekti, za katere se uporabljajo omejevalni ukrepi iz člena 1(2) navedenega sklepa in iz člena 5(2) izpodbijane uredbe, je treba šteti, da se nanjo ti ukrepi nanašajo posamično.
- 82 Vsaka drugačna rešitev bi pomenila kršitev določb člena 263 in člena 275, drugi odstavek, PDEU ter bi bila zato v nasprotju s sistemom sodnega varstva, ki je bil uveden s Pogodbo DEU, in s pravico do učinkovitega pravnega sredstva, ki jo določa člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2014, National Iranian Oil Company/Svet, T-578/12, neobjavljena, EU:T:2014:678, točka 36).
- 83 Zato je treba ugotoviti, da je predlog tožeče stranke za razglasitev ničnosti omejevalnih ukrepov, uvedenih z določbami v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, v delu, v katerem se nanašajo nanjo, dopusten.
- *Procesno upravičenje tožeče stranke za izpodbijanje določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza*
- 84 Najprej je treba opozoriti, da Splošno sodišče ni pristojno za odločanje o ničnostni tožbi v delu, v katerem je vložena zoper določbe izpodbijanega sklepa v zvezi z omejitvami izvoza, in sicer zoper člena 4 in 4a izpodbijanega sklepa, saj gre za splošne ukrepe, sprejete v okviru SZVP (glej točke od 59 do 62 zgoraj). Splošno sodišče pa je pristojno za preučitev zakonitosti enakovrednih določb izpodbijane uredbe (glej točko 63 zgoraj).
- 85 Zato je treba preučiti procesno upravičenje tožeče stranke za izpodbijanje določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza glede na določbe člena 263, četrti odstavek, PDEU (glej točko 71 zgoraj).
- 86 Prvič, v zvezi s tem je treba ugotoviti, da so določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza sicer splošne določbe, vendar se na tožečo stranko nanašajo neposredno.
- 87 Opozoriti je namreč treba, da je v določbah izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami uvoza navedeno, da je treba „za neposredno ali posredno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, ne glede na to, ali izvira iz Unije ali ne, kateri koli fizični ali pravni osebi, subjektu ali organu v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono ali epikontinentalnim pasom, ali v kateri koli drugi državi, če je navedeno blago namenjeno za uporabo v Rusiji, vključno z njeno izključno ekonomsko cono ali epikontinentalnim pasom, [...] pridobiti predhodno dovoljenje“ (člen 3(1)). Pojasnjeno je tudi, da „pristojni organi ne izdajo nobenega dovoljenja za nobeno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, če lahko utemeljeno sklepajo, da so prodaja, dobava, prenos ali izvoz predmetov namenjeni za katero koli kategorijo projektov iskanja in pridobivanja iz odstavka 3“ (člen 3(5)). V skladu s členom 3a izpodbijane uredbe prepoved velja tudi za spremne storitve, navedene v tem členu.

Člen 4(3) in (4) navedene uredbe določa, da se za „tehnične pomoči ali posredniške storitve v zvezi z blagom iz Priloge II ter za [...] zagotavljanje, proizvodnjo, vzdrževanje in uporabo tega blaga“ in za „financiranja ali finančne pomoči v zvezi z blagom iz Priloge II, vključno zlasti z nepovratnimi sredstvi, posojili in zavarovanjem kreditnih izvoznih poslov“ uporablja enak postopek predhodnega dovoljenja kot tisti iz člena 3.

- 88 Zato je treba ugotoviti, da se določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza na tožečo stranko nanašajo neposredno, ker je z dokumenti, predloženimi pri Splošnem sodišču, dokazala, da je dejavna pri projektih iskanja in pridobivanja v Rusiji, kakršni so tisti iz člena 3(3) izpodbijane uredbe, in sicer pri projektih iskanja in pridobivanja nafte v vodah, na globinah več kot 150 metrov, projektih iskanja in pridobivanja nafte na odprtem morju severno od polarnega kroga ali projektih, ki imajo potencial za pridobivanje nafte iz virov, ki so v formacijah skrilavca, s hidravličnim lomljenjem (v nadaljevanju: nekonvencionalni projekti), in ne na katerem koli trgu višje ali nižje v verigi teh storitev (glej sodno prakso, navedeno v točki 76 zgoraj).
- 89 Zaradi sprejetja določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza tožeča stranka namreč dejansko in pravno ni zmožna sklepati novih pogodb ali predlagati izpolnitev pogodb, ki so bile sklenjene po 1. avgustu 2014 s subjekti iz Unije in ki se nanašajo na blago iz Priloge II k izpodbijani uredbi, če je namenjeno za nekonvencionalne projekte. Poleg tega mora zaprositi za predhodno dovoljenje in ga pridobiti za pogodbe, varovane s pridobljenimi pravicami, in pogodbe v zvezi z dovoljenimi uporabi (člen 3(1) in (5), drugi pododstavek, člen 3a(2) in člen 4(3) izpodbijane uredbe).
- 90 Dalje, glede trditve Sveta, da imajo nacionalni organi polje proste presoje, tako da se določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza na tožečo stranko ne nanašajo neposredno, je treba poudariti, da je s temi določbami sicer res uveden sistem predhodnega dovoljenja, v skladu s katerim morajo ti organi izvajati določene prepovedi, vendar v zvezi s tem dejansko nimajo nikakršnega polja proste presoje.
- 91 Člen 3(5) izpodbijane uredbe tako na primer določa, da pristojni organi „ne izdajo“ nobenega dovoljenja za nobeno prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, če lahko utemeljeno sklepajo, da so prodaja, dobava, prenos ali izvoz predmetov namenjeni za katero koli kategorijo projektov iskanja in pridobivanja iz odstavka 3 tega člena. Edina presoja, povsem dejanska in vnaprejšnja, ki jo lahko opravijo nacionalni organi, je torej opredelitev, ali se zadevna transakcija nanaša na blago, namenjeno eni od kategorij nekonvencionalnih projektov iz odstavka 3. Ne morejo pa izdati nobenega dovoljenja, če lahko utemeljeno sklepajo, da je tako.
- 92 Enako velja za člen 4(3) in (4) izpodbijane uredbe, ki določa, da je za zagotavljanje nekaterih storitev tehnične pomoči, posredniških storitev, storitev financiranja ali storitev finančne pomoči v zvezi s tehnologijami, navedenimi v Prilogi II, potrebno predhodno dovoljenje zadevnega organa, ker je določeno, da se člen 3 te uredbe, zlasti njegova odstavka 2 in 5, smiselno uporablja, kadar se zahtevajo dovoljenja.
- 93 Člen 3a izpodbijane uredbe nacionalnim organom prav tako ne dopušča nobenega polja proste presoje, ker določa, da je prepovedano neposredno ali posredno zagotavljanje spremnih storitev, ki so potrebne za kategorije projektov iskanja in pridobivanja v Rusiji – vključno z njeno izključno ekonomsko cono in epikontinentalnim pasom – ter ki so navedene v členu 3(3) izpodbijane uredbe. Svet je poleg tega v zvezi s to določbo priznal, da ne potrebuje nobenega izvedbenega ukrepa, kar nujno pomeni, da nacionalnim organom ni prepuščeno nikakršno polje proste presoje.
- 94 Zato je treba ugotoviti, da se določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza na tožečo stranko nanašajo neposredno.

- 95 Svet in Komisija sta kljub temu v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča na obravnavi navedla, da bi bilo treba pojem neposrednega nanašanja v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU na področju SZVP razlagati ožje kot na drugih področjih delovanja Unije, kot sta konkurenčno pravo ali pravo državnih pomoči.
- 96 Vendar tega predloga ni mogoče sprejeti.
- 97 Pogoji za dopustnost iz člena 263, četrti odstavek, PDEU so namreč enaki za vse tožbe, ki jih fizične ali pravne osebe vložijo zoper akte Unije, ne glede na vrsto akta ali zadevno področje. Res je sicer, da je v skladu s sodno prakso pogoj, s katerim se zahteva, da se akt Unije na fizično ali pravno osebo nanaša neposredno, izpolnjen le, če ima izpodbijani akt neposredne učinke na pravni položaj te osebe, vendar so v sodni praksi ničnostne tožbe – ki jih posamezniki vložijo zoper akte Unije, katerih učinki na tožeče stranke niso pravni v ožjem pomenu, temveč dejanski, ker so na primer kot udeleženke na trgu v konkurenci z drugimi udeleženci neposredno prizadete – velikokrat sprejete kot dopustne. Pri opredelitvi neposrednega nanašanja na osebo je treba torej upoštevati ne le učinke akta Unije na njen pravni položaj, temveč tudi njegove dejanske učinke nanjo, pri čemer morajo biti ti učinki večji od zgolj posrednih učinkov, kar je treba preveriti v vsakem posameznem primeru ob upoštevanju normativne vsebine akta Unije, za katerega gre (glej v tem smislu sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Inuit Tapiriit Kanatami in drugi/Parlament in Svet, C-583/11 P, EU:C:2013:21, točke od 70 do 72 in navedena sodna praksa).
- 98 Drugič, preveriti je treba, ali določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza potrebujejo izvedbene ukrepe.
- 99 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se je pri presoji vprašanja, ali normativni akt potrebuje izvedbene ukrepe, v skladu s sodno prakso treba navezati na položaj osebe, ki se sklicuje na pravico do tožbe na podlagi člena 263, četrti odstavek, zadnji del stavka, PDEU. Vprašanje, ali zadevni akt potrebuje izvedbene ukrepe v razmerju do drugih posameznikov, torej ni upoštevno (sodba z dne 19. decembra 2013, Telefónica/Komisija, C-274/12 P, EU:C:2013:852, točka 30).
- 100 Kot sta Svet in Komisija priznala na obravnavi, pa v obravnavani zadevi ni očitno, da bi lahko tožeča stranka nacionalne organe sama zaprosila za izdajo dovoljenja in da bi lahko pri nacionalnih sodiščih izpodbijala akt o izdaji ali zavrnitvi izdaje takega dovoljenja, zlasti kar zadeva transakcije v zvezi z nekonvencionalnimi projekti, torej v zvezi s projekti, ki se nanašajo na „prodajo, dobavo, prenos ali izvoz blaga iz Priloge II, če lahko utemeljeno sklepajo, da so prodaja, dobava, prenos ali izvoz predmetov namenjeni za katero koli kategorijo projektov iskanja in pridobivanja iz odstavka 3“ (člen 3(5) izpodbijane uredbe). Enako velja za spremne storitve iz člena 3a izpodbijane uredbe.
- 101 Zato v nasprotju s tem, kar je Svet navedel na obravnavi, ni mogoče šteti, da te določbe potrebujejo izvedbene ukrepe proti tožeči stranki zgolj zato, ker bi ta svoje sopogodbence s sedežem v Uniji eventualno lahko prosila, naj pri pristojnih nacionalnih organih vložijo prošnje za izdajo dovoljenja z namenom izpodbijanja odločb, ki bi jih sprejeli ti organi, pred nacionalnimi sodišči.
- 102 Poleg tega, kot je tožeča stranka navedla v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča, tudi ob predpostavki, da bi bilo eventualno mogoče zaprositi za dovoljenje, bi ta prošnja bila v skladu s členom 3(5), členom 3a ter členom 4(3) in (4) navedene uredbe zagotovo zavrnjena, če bi se nanašala na transakcije v zvezi z nekonvencionalnimi projekti, navedenimi v členu 3(3) izpodbijane uredbe. V tem primeru pa bi bilo nenaravno oziroma čezmerno od subjekta zahtevati, naj zaprosi za izvedbeni akt zgolj zato, da bi ga lahko izpodbijal pred nacionalnimi sodišči, če je očitno, da bo ta prošnja nujno zavrnjena, tako da pri običajnem poteku postopka ne bi bila vložena (glej v tem smislu sodbo z dne 14. januarja 2016, Doux/Komisija, T-434/13, neobjavljena, EU:T:2016:7, točke od 59 do 64).

- 103 Zato je treba ugotoviti, da so določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza predpisi, ki ne potrebujejo izvedbenih ukrepov, v smislu tretjega primera iz člena 263, četrty odstavka, PDEU. Tožeča stranka je morala torej dokazati le to, da se nanjo te določbe nanašajo neposredno, kar je v obravnavani zadevi storila. Zato je treba ugotoviti, da je njena tožba dopustna, tudi v delu, v katerem se nanaša na določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza.
- 104 Skratka, tožba je dopustna v delu, v katerem je vložena zoper določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga in zoper določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza.

Vsebinska presoja

- 105 Tožeča stranka v zadevi T-735/14 navaja tri tožbene razloge, ki se nanašajo, prvič, na kršitev obveznosti obrazložitve, drugič, na neobstoj ustrezne pravne podlage ter, tretjič, na kršitev načela sorazmernosti in temeljnih pravic.
- 106 V zadevi T-799/14 tožeča stranka navaja štiri tožbene razloge, ki se nanašajo, prvič, na kršitev obveznosti obrazložitve, drugič, na neobstoj ustrezne pravne podlage, kar zadeva določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza in določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, tretjič, na kršitev Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Rusko federacijo na drugi, ki je bil podpisan 24. junija 1994 in v imenu Evropskih skupnosti potrjen s Sklepom Sveta in Komisije 97/800/ESPJ, ES, Euratom z dne 30. oktobra 1997 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 26, str. 356, v nadaljevanju: Sporazum o partnerstvu EU-Rusija), in četrtič, na kršitev načela sorazmernosti in temeljnih pravic.

Prvi tožbeni razlog v zadevah T-735/14 in T-799/14: neobstoj obrazložitve

- 107 Tožeča stranka se v okviru prvega tožbenega razloga v združenih zadevah sklicuje na kršitev člena 296 PDEU, ker naj izpodbijani sklep in izpodbijana uredba (v nadaljevanju: izpodbijana akta) ne bi bila pravno zadostno obrazložena. Meni, da so sankcije, ki so bile naložene s tema aktoma, neobičajni ukrepi, za katere je zato potrebna izčrpna obrazložitev. V izpodbijanih aktih pa naj se ne bi niti poskušalo pojasniti, zakaj so nekonvencionalni projekti predmet ciljno usmerjenih omejevalnih ukrepov. Ti projekti naj bi bili namreč večinoma v fazi razvoja in naj obdavčljivega dobička za rusko vlado ne bi ustvarili prej kot v dvajsetih letih. Prav tako naj ne bi bilo pojasnjeno, zakaj je treba kategorije opreme iz določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza šteti za „občutljivo“ blago in tehnologijo.
- 108 Glede določb v zvezi z dostopom do kapitalskega trga tožeča stranka prav tako meni, da na podlagi obrazložitve izpodbijanih aktov ni mogoče razumeti, kako bo s tema aktoma mogoče doseči cilj, ki je v njiju naveden, in sicer izvajati pritisk na rusko vlado. Poleg tega naj bi bila obrazložitev, ki jo je Svet podal v odgovoru na tožbo, prepozna in z njo naj nikakor ne bi bilo mogoče upravičiti razlogov za naložitev navedenih omejitev tožeči stranki.
- 109 Tožeča stranka še trdi, da ne obstaja nobena obrazložitev glede potrebne vezi med njo in rusko vlado niti glede sorazmernosti omejevalnih ukrepov oziroma njihovega vpliva na njene temeljne pravice, zaradi česar naj bi bilo izpodbijanje zakonitosti teh ukrepov še toliko težje. Ta neobstoj obrazložitve naj bi bil v izrazitem nasprotju z obrazložitvijo, podano posameznikom in subjektom, proti katerim so usmerjeni drugi omejevalni ukrepi, kot je zamrznitev sredstev. Priznati, da lahko Svet sprejme kakršno koli vrsto omejevalnih ukrepov, ne da bi podal racionalno obrazložitev, naj ne bi bilo dopustno in naj bi pomenilo bistven poseg v pravno državo.
- 110 Svet ob podpori Komisije in Združenega kraljestva tem trditvam nasprotuje.

- 111 V skladu s členom 296, drugi odstavek, PDEU se „[p]ravni akti [...] obrazložijo“. Poleg tega člen 41(2)(c) Listine, ki ji je s členom 6(1) PEU priznana enaka pravna veljavnost, kot jo imata Pogodbi, določa, da pravica do dobrega upravljanja med drugim vključuje „obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži“.
- 112 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva v členu 296 PDEU in členu 41(2)(c) Listine, prilagojena naravi izpodbijanega akta in okoliščinam, v katerih je bil ta akt sprejet. Iz nje mora biti jasno in nedvoumno razvidna obrazložitev institucije, ki je zadevni akt sprejela, tako da se zadevna oseba lahko seznani z razlogi za sprejeti ukrep in da se pristojnemu sodišču omogoči izvrševanje nadzora. Zahteva po obrazložitvi se presoja glede na okoliščine posameznega primera (glej sodbo z dne 14. aprila 2016, Ben Ali/Svet, T-200/14, neobjavljena, EU:T:2016:216, točka 94 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 25. januarja 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Svet, T-255/15, neobjavljena, EU:T:2017:25, točka 56).
- 113 Ni treba, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vsi upoštevni dejanski in pravni elementi, ker je treba zadostnost obrazložitve presojati ne le glede na njeno besedilo, ampak tudi glede na njen okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje. Natančneje, na eni strani je akt, ki posega v položaj, dovolj obrazložen, če je bil sprejet v okviru, ki ga zadevna oseba pozna in ji omogoča, da razume obseg ukrepa, sprejetega v zvezi z njo. Na drugi strani mora biti stopnja podrobnosti obrazložitve akta sorazmerna materialnim možnostim in tehničnim pogojem ali roku, v katerem mora biti ta akt sprejet (glej sodbo z dne 14. aprila 2016, Ben Ali/Svet, T-200/14, neobjavljena, EU:T:2016:216, točka 95 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 25. januarja 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Svet, T-255/15, neobjavljena, EU:T:2017:25, točka 56).
- 114 V skladu s to sodno prakso je treba razlikovati glede na to, ali se obrazložitev izpodbijanih aktov nanaša na splošne določbe ali na določbe, ki za tožečo stranko pomenijo posamične omejevalne ukrepe.
- 115 Glede splošnih določb, kot so določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza, Svet namreč utemeljeno trdi, da je obrazložitev lahko omejena na navedbo celotnega položaja, ki je pripeljal do njihovega sprejetja, in splošnih ciljev, ki jim te določbe sledijo (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 120 in navedena sodna praksa).
- 116 Glede določb v zvezi z dostopom do kapitalskega trga pa je treba opozoriti, da te določbe za tožečo stranko v delu, v katerem se nanašajo nanjo, pomenijo posamične omejevalne ukrepe (glej točki 56 in 81 zgoraj).
- 117 V sodni praksi pa je bilo v zvezi s tem pojasnjeno, da morajo biti v obrazložitvi akta Sveta, s katerim je bil sprejet omejevalni ukrep, poleg pravne podlage navedeni tudi specifični in konkretni razlogi, iz katerih Svet pri odločanju na podlagi svoje diskrecijske pravice meni, da mora ta ukrep veljati tudi za zadevno stranko (glej sodbo z dne 3. julija 2014, National Iranian Tanker Company/Svet, T-565/12, EU:T:2014:608, točka 38 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 25. januarja 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Svet, T-255/15, neobjavljena, EU:T:2017:25, točka 55).
- 118 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba preveriti, ali je Svet izpolnil svojo obveznost pravno zadostne obrazložitve spornih določb v obravnavani zadevi.
- 119 Prvič, kar zadeva, natančneje, določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza, je treba opozoriti, da so bili vsi zadevni ukrepi sprejeti v okoliščinah, ki jih tožeča stranka pozna, in sicer v okoliščinah mednarodne napetosti pred sprejetjem izpodbijanih aktov, na katere je bilo opozorjeno v točkah od 2 do 16 zgoraj. Iz uvodnih izjav od 1 do 8 izpodbijanega sklepa in iz uvodne izjave 2 izpodbijane uredbe izhaja, da je uradni cilj izpodbijanih aktov povečanje stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodbujajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, ter spodbujanje mirne rešitve krize. V uvodni izjavi 12 izpodbijanega sklepa je med drugim pojasnjeno, da bi bilo treba prepovedati prodajo, dobavo, prenos ali izvoz nekaterega občutljivega blaga in tehnologij,

kadar so namenjeni za dejavnosti globokomorskega iskanja in pridobivanja nafte, dejavnosti iskanja in pridobivanja nafte na Arktiki ter projekte pridobivanja nafte iz skrilavca. V izpodbijanih aktih so tako navedene splošne razmere, ki so vodile k njunemu sprejetju, in splošni cilji, ki si jih prizadevata doseči (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 123).

- 120 Drugič, kar zadeva določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga, je treba opozoriti, da so z njimi uvedeni omejevalni ukrepi proti tožeči stranki, ker je bilo njeno ime vpisano v Prilogo III k izpodbijanemu sklepu in v Prilogo VI k izpodbijani uredbi v zvezi s prepovedanimi dejavnostmi, ki so navedene v členu 1(2), od (b) do (d), izpodbijanega sklepa in v členu 5(2), od (b) do (d), izpodbijane uredbe.
- 121 Zato je treba trditve Sveta, da se merila iz sodne prakse, ki se nanašajo na obveznost obrazložitve aktov, s katerimi so naloženi posamični omejevalni ukrepi, v obravnavani zadevi ne uporabljajo, zavrni.
- 122 Vendar je treba šteti, da „specifični in konkretni razlogi“, iz katerih je Svet pri odločanju na podlagi svoje diskrecijske pravice menil, da morajo taki ukrepi veljati za tožečo stranko v smislu zgoraj navedene sodne prakse, v obravnavani zadevi izpolnjujejo merila iz določb v zvezi z dostopom do kapitalskega trga.
- 123 Ker je tožeča stranka namreč eden od subjektov „s sedežem v Rusiji, ki so pod javnim nadzorom ali katerih več kot 50-odstotni delež je v javni lasti, katerih ocenjeno skupno premoženje presega en bilijon ruskih rubljev in katerih ocenjeni prihodki od 12. septembra 2014 v vsaj 50 % izvirajo iz prodaje ali prevoza surove nafte ali naftnih proizvodov“, ni mogoče zahtevati nobene dodatne obrazložitve za vpis njenega imena v prilogi k izpodbijanima aktoma.
- 124 V zvezi s tem je treba poudariti, da dejstvo, da so bili pri sprejetju omejevalnih ukrepov, ki se nanašajo na več oseb, uporabljeni enaki preudarki, ne izključuje tega, da je obrazložitev zaradi navedenih preudarkov dovolj natančna za vsako zadevno osebo (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 27. februarja 2014, Ezz in drugi/Svet, T-256/11, EU:T:2014:93, točka 115).
- 125 Tožeča stranka kljub temu trdi, da bi Svet moral navesti specifične razloge, zaradi katerih je bil naftni sektor zajet, in navesti, zakaj ciljna usmerjenost v ta sektor omogoča uresničevanje cilja, ki mu sledijo sporni ukrepi.
- 126 Vendar je treba opozoriti, da se ne zahteva, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine (glej točko 113 zgoraj). Zato Svetu ni bilo treba še dodatno pojasniti razlogov, na katerih temelji njegova odločitev o naložitvi omejevalnih ukrepov, usmerjenih v nekatere gospodarske sektorje, ter o prepovedi izvoza določenega blaga in storitev, ki se štejejo za „občutljive“. Poleg tega spada vprašanje, ali so ti ukrepi v skladu s cilji SZVP ter ali so primerni in nujni za uresničitev teh ciljev, v vsebinsko presojo navedenih ukrepov.
- 127 Poleg tega je treba poudariti, da ni razumno pričakovati, da tožeča stranka, ki je pomembna naftna družba v Rusiji in katere večinski delež je bil ob sprejetju Sklepa 2014/512, čeprav posredno, v lasti ruske države, ni poznala razlogov, iz katerih je Svet proti njej sprejel ciljno usmerjene ukrepe. V skladu s ciljem povečanja stroškov delovanja Ruske federacije glede Ukrajine člen 1(2)(b) Sklepa 2014/512 uvaja omejitve za nekatere subjekte iz naftnega sektorja, ki so pod nadzorom ruske države, na podlagi njihovega skupnega premoženja, ki po ocenah presega 1 bilijon RUB. Poleg tega, ker sta bila politično okolje ob sprejetju navedenih ukrepov in pomen naftnega sektorja za rusko gospodarstvo znana, glede na uradni cilj teh aktov ni težko razumeti odločitve Sveta, da sprejme omejevalne ukrepe proti udeležencem te panoge (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 124).
- 128 Zato je treba ugotoviti, da je Svet izpodbijana akta zadostno obrazložil, in je treba prvi tožbeni razlog v zadevah T-735/14 in T-799/14 zavrni kot neutemeljen.

Drugi tožbeni razlog v zadevah T-735/14 in T-799/14: neobstoj ustrezne pravne podlage

- 129 Tožeča stranka trdi, da je člen 215 PDEU, ki Svetu omogoča, da proti tretjim državam sprejme gospodarske sankcije, da bi zajel določene osebe in subjekte, mogoče uporabiti le izjemoma, če obstaja zadostna vez, prvič, med sankcioniranim subjektom in vlado zadevne tretje države ter, drugič, med subjektom, na katerega se ukrep nanaša, in ciljem ukrepa. Ta načela naj bi izhajala tudi iz Smernic Sveta z dne 2. decembra 2005 za izvajanje in ocenjevanje omejevalnih ukrepov (sankcij) v okviru SZVP Unije. Ti pogoji pa naj v obravnavani zadevi ne bi bili izpolnjeni.
- 130 Prvič, vezi med tožečo stranko in rusko vlado naj namreč ne bi bile zadostne, ker naj tožeča stranka nikakor ne bi bila pojavna oblika ruske države ter ker naj ne bi sodelovala pri izvajanju javnih pooblastil in naj ne bi opravljala javne službe pod nadzorom organov. Dejstvo, da je tožeča stranka družba zasebnega prava, ki je del skupine Gazprom, katere 50,23 % delnic je v lasti ruske države, naj v zvezi s tem ne bi bilo dovolj. Poleg tega naj ne bi bilo dovoljeno domnevati obstoja vezi z rusko vlado, ne da bi bilo zadevnemu subjektu omogočeno, da v zvezi s tem izrazi stališče.
- 131 Drugič, v izpodbijanih aktih naj sploh ne bi bila navedena zahtevana vez med subjekti, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, in ciljem teh ukrepov. Težko naj bi bilo razumeti, kako bi določbe izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza, ki se nanašajo na nekonvencionalne projekte, ali določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga lahko prispevale k uresničitvi ciljev izpodbijanih aktov. Svet naj ne bi smel povsem samovoljno naložiti takih ukrepov, ki subjektom, na katere se nanašajo, in njihovim poslovnim partnerjem v Uniji povzročajo veliko škodo.
- 132 Svet ob podpori Komisije in Združenega kraljestva tem trditvam nasprotuje.
- 133 Prvič, glede trditve tožeče stranke, da v obravnavani zadevi ni zadostne vezi z rusko vlado, je treba najprej poudariti, da člen 215 PDEU določa, da, prvič, kadar sklep, sprejet v skladu s poglavjem 2 naslova V Pogodbe EU, določa „delno ali popolno prekinitev ali omejitev gospodarskih in finančnih odnosov z eno ali več tretjimi državami“, Svet sprejme potrebne ukrepe, in drugič, kadar sklep, sprejet v skladu s poglavjem 2 naslova V Pogodbe EU, tako določa, lahko Svet „sprejme omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam, skupinam ali nedržavnim subjektom“. Člen 215(2) PDEU torej določa možnost sprejetja omejevalnih ukrepov proti nedržavnim subjektom zaradi izvajanja Sklepa SZVP, sprejetega na podlagi poglavja 2 naslova V Pogodbe EU.
- 134 Kot pa je že bilo navedeno, določbe v zvezi z dostopom do kapitalskega trga pomenijo omejevalne ukrepe proti tožeči stranki (glej točki 56 in 81 zgoraj). Tožeča stranka zato ne more upravičeno trditi, da je treba te ukrepe nujno uvesti proti subjektom, ki imajo zadostno vez z rusko vlado.
- 135 Dalje, glede določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza je treba opozoriti, da cilj teh ukrepov ni sankcionirati nekatere subjekte zaradi njihovih povezav z razmerami v Ukrajini, temveč naložiti gospodarske sankcije Ruski federaciji zaradi povečanja stroškov njenega delovanja, ki spodbujajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, ter spodbujanja mirne rešitve krize.
- 136 Ker se ti ukrepi nanašajo na natančno določen gospodarski sektor zaradi njegovega pomena za rusko gospodarstvo ali njegove povezave z delovanjem Ruske federacije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini, se ne zahteva, da so podjetja, na katera se ukrepi nanašajo, ruska javna podjetja (glej v tem smislu sodbo z dne 25. januarja 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Svet, T-255/15, neobjavljena, EU:T:2017:25, točka 135).
- 137 V zvezi s tem se tožeča stranka ne more uspešno sklicevati na sodbo z dne 13. marca 2012, Tay Za/Svet (C-376/10 P, EU:C:2012:138). Sodišče je v tej sodbi sicer res opozorilo, da lahko pojem „tretje države“ v smislu členov 60 in 301 ES, ki v bistvu ustrezata členu 215(1) PDEU, zajema voditelje te države ter posameznike in subjekte, ki so s temi voditelji povezani oziroma jih ti neposredno ali

posredno nadzorujejo (glej sodbo z dne 13. marca 2012, Tay Za/Svet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, točka 43 in navedena sodna praksa). Zato je menilo, da je Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da je dovoljeno domnevati, da imajo družinski člani vodilnih oseb v podjetjih koristi od funkcije, ki jo ti izvajajo, tako da imajo tudi koristi od vladne gospodarske politike, ter da med tožečo stranko in vojaškim režimom v Mjanmaru obstaja zadostna povezava, napačno uporabilo pravo (glej v tem smislu sodbo z dne 13. marca 2012, Tay Za/Svet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, točka 71).

- 138 Vendar je treba opozoriti, da so v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 13. marca 2012, Tay Za/Svet (C-376/10 P, EU:C:2012:138), ukrepi, ki jih je sprejel Svet, temeljili na Skupnem stališču Sveta 2006/318/SZVP z dne 27. aprila 2006 o podaljšanju omejevalnih ukrepov proti Burmi/Mjanmaru (UL 2006, L 116, str. 77). Ti ukrepi so med drugim določali zamrznitev sredstev in gospodarskih virov članov vlade v Mjanmaru in vseh z njimi povezanih fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov. Ime tožeče stranke, Pye Phyoo Tay Za, je bilo vpisano na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, pod naslovom J Priloge II k Skupnemu stališču 2006/318, „Osebe, ki imajo koristi od vladne gospodarske politike, in druge osebe, povezane z režimom“, skupaj s podatkom „sin Taya Zaja“ (sodba z dne 13. marca 2012, Tay Za/Svet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, točke od 4 do 11). Šlo je torej za ugotovitev, ali sta Splošno sodišče in Svet v obravnavani zadevi lahko upravičeno štela, da ima P. P. Tay Za kot družinski član vodilne osebe v podjetju Taya Zaja osebno korist od politike, ki jo vodi vlada, in da je zato v skladu z osnovnimi merili, določenimi v Skupnem stališču 2006/318, mogoče šteti, da je s tem režimom povezan. Vendar Sodišče ni ovrglo možnosti sprejetja gospodarskih sankcij proti tretjim državam niti ni zahtevalo, da so subjekti, ki so s temi ukrepi prizadeti, ne da bi bili ti ukrepi posamično in ciljno usmerjeni proti njim, „pojavnega oblika države“, kot trdi tožeča stranka.
- 139 Nasprotno, iz sodne prakse izhaja, da ima Svet široko diskrecijsko pravico pri določitvi predmeta omejevalnih ukrepov, še posebej kadar takšni ukrepi v skladu s členom 215(1) PDEU določajo delno ali popolno prekinitev ali omejitev gospodarskih in finančnih odnosov z eno ali več tretjimi državami (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 132). Vsak tovrsten ukrep po definiciji povzroča učinke, ki posegajo v lastninsko pravico in svobodno opravljanje poklicnih dejavnosti, in škodi osebam, ki ne nosijo nobene odgovornosti za položaj, zaradi katerega so bile sankcije sprejete (glej v tem smislu sodbo z dne 30. julija 1996, Bosphorus, C-84/95, EU:C:1996:312, točka 22).
- 140 Tudi ob predpostavki, da se zahteva povezava med subjekti, na katere se domnevno nanašajo zadevni omejevalni ukrepi, in rusko vlado, vsekakor zadostuje ugotoviti, da je treba tožečo stranko šteti za podjetje pod nadzorom ruske države, ker je v več kot 50-odstotni, čeprav posredni lasti te države. Dejstvo, da tožeča stranka ni pojavnega oblika države v smislu sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2013, Bank Melli Iran/Svet, T-35/10 in T-7/11, EU:T:2013:397, točka 71 in navedena sodna praksa), v zvezi s tem ni pomembno, saj se za to, da bi gospodarske sankcije, ki jih je Svet sprejel na podlagi člena 215(1) PDEU, prizadele tožečo stranko, ne zahteva, da je ta subjekt, ki sodeluje pri izvajanju javnih pooblastil ali ki opravlja javno službo pod nadzorom oblasti.
- 141 Drugič, glede domnevnega neobstoja povezave med ukrepi, sprejetimi v obravnavani zadevi, in cilji, ki jim sledita izpodbijana akta, je treba opozoriti, da ima Svet v skladu z ustaljeno sodno prakso široko diskrecijsko pravico v zvezi z okoliščinami, ki jih je treba upoštevati pri sprejetju ukrepov gospodarskih in finančnih sankcij na podlagi člena 29 PEU in člena 215 PDEU. Ker sodišče Unije presoje Sveta o dokazih, dejstvih in okoliščinah, ki upravičujejo sprejetje takih ukrepov, ne more nadomestiti z lastno presojo, mora biti nadzor, ki ga izvaja, omejen na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil, obrazložitve, pravilnosti ugotovljenega dejanskega stanja, neobstoja očitnih napak pri presoji dejstev in zlorabe pooblastil. Ta omejeni nadzor velja zlasti za presojo razmislekov o primernosti, na katerih taki ukrepi temeljijo (glej sodbo z dne 25. januarja 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Svet, T-255/15, neobjavljena, EU:T:2017:25, točka 95 in navedena sodna praksa).

- 142 V obravnavani zadevi iz uvodnih izjav od 1 do 8 izpodbijanega sklepa in iz uvodne izjave 2 izpodbijane uredbe izhaja, da je uradni cilj teh aktov povečanje stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodkopava ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, ter spodbujanje mirne rešitve krize. Takšen cilj odraža cilj ohranjanja miru in mednarodne varnosti v skladu s cilji zunanjega delovanja Unije, določenimi v členu 21 PEU (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 115).
- 143 Vendar kot je Sodišče že navedlo in v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, obstaja logična povezava med osredotočanjem na družbe ruskega naftnega sektorja – zlasti na podlagi njihovega skupnega premoženja, ki po ocenah presega 1 bilijon RUB, ob upoštevanju pomena tega sektorja za rusko gospodarstvo – in ciljem omejevalnih ukrepov v obravnavani zadevi, in sicer ciljem povečanja stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodkopava ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, ter spodbujanja mirne rešitve krize (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 147).
- 144 Tretjič, glede trditve tožeče stranke, da se ukrepi, ki izhajajo iz določb izpodbijane uredbe v zvezi z omejitvami izvoza, osredotočajo le na nekonvencionalne projekte naftnega sektorja, in ne naftnega sektorja na splošno, ki v ruskem gospodarstvu še vedno ustvarja velike dohodke, je treba poudariti, da Svet lahko, če meni, da je to primerno, uvede omejitve, ki se nanašajo na podjetja, ki delujejo v specifičnih sektorjih ruskega gospodarstva, v katerih imajo proizvodi, tehnologije ali storitve iz Unije poseben pomen. Izbira podjetij ali sektorjev, ki so odvisni od visoke tehnologije ali strokovnega znanja, ki sta na voljo predvsem v Uniji, namreč ustreza cilju, da se zagotovi učinkovitost zadevnih omejevalnih ukrepov in prepreči, da bi se učinek teh ukrepov nevtraliziral z uvozom nadomestnega blaga, tehnologij ali storitev iz tretjih držav v Rusijo (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 132).
- 145 Okoliščina, da naj nekonvencionalni projekti, na katere se nanašajo nekateri od teh ukrepov, ne bi ustvarjali takojšnjega dohodka za rusko državo, te ugotovitve ne more ovreči, saj je Svet s tem, da je ogrozil prihodnje naložbe in dohodke subjektov, ki delujejo v naftnem sektorju in na katere se ti ukrepi nanašajo, lahko razumno pričakoval, da bo to prispevalo k izvajanju pritiska na rusko vlado in k povečanju stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodkopava ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine.
- 146 Ob upoštevanju vseh teh preudarkov je treba drugi tožbeni razlog v zadevah T-735/14 in T-799/14 zavrniti kot neutemeljen.

Tretji tožbeni razlog v zadevi T-799/14: kršitev Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija

- 147 Tožeča stranka se v okviru tretjega tožbenega razloga, navedenega le v zadevi T-799/14, sklicuje na kršitev člena 52(5) in (9), člena 98(1) in člena 36 Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija. Te določbe naj bi učinkovale neposredno, ker vsebujejo dovolj jasne in natančne obveznosti, katerih izpolnitev ali učinki niso odvisni od sprejetja nadaljnje predpisa.
- 148 Prvič, tožeča stranka meni, da je z določbami v zvezi z dostopom do kapitalskega trga kršen člen 52(5) Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija, ki določa, da „pogodbenici ne smeta uvesti nobene nove omejitve na pretok kapitala in s tem povezana tekoča plačila med rezidenti [Unije] in Rusije in ne smeta zaostriti obstoječih ureditev“. Drugič, navedene določbe naj bi bile v nasprotju s členom 52(9) Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija, ki določa, da si Unija in Rusija „glede svobode tekočih plačil in pretoka kapitala ter načina plačil medsebojno priznavata obravnavo po načelu največjih ugodnosti“. Tretjič, določba v zvezi z neizpolnjevanjem zahtev naj bi bila v nasprotju s členom 98(1) tega sporazuma, ki Uniji nalaga, da mora „fizičnim in pravnim osebam [Rusije] v primerjavi z njenimi državljani [zagotavljati] nediskriminatoren dostop do pristojnih sodišč in upravnih organov [Unije], da tam branijo svoje osebne in premoženjske pravice, vključno s pravicami v zvezi z intelektualno,

industrijsko in poslovno lastnino“. Četrtrič, omejitve izvoza naj bi bile v nasprotju s členom 36 Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija, ki vsebuje tudi klavzulo o obravnavi po načelu največjih ugodnosti glede čezmejnega opravljanja storitev.

- 149 Svet ob podpori Komisije in Združenega kraljestva tem trditvam nasprotuje.
- 150 V zvezi s Sporazumom o partnerstvu EU-Rusija je Sodišče razsodilo, da je treba določbo sporazuma, ki ga skleneta Unija in tretje države, šteti za neposredno uporabno, če glede na njeno besedilo ter predmet in vrsto sporazuma vsebuje jasno in nedvoumno obveznost, katere izpolnitev ali učinki niso odvisni od sprejema nadaljnjega predpisa (sodba z dne 12. aprila 2005, Simutenkov, C-265/03, EU:C:2005:213, točka 21).
- 151 V obravnavani zadevi tudi ob predpostavki, da se določbe, na katere se sklicuje tožeča stranka, uporabljajo neposredno in da zadevni omejevalni ukrepi niso v skladu z nekaterimi od teh določb, je sprejetje teh ukrepov vsekakor dovoljeno na podlagi člena 99 Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija. V skladu z besedilom člena 99(1)(d) navedenega sporazuma namreč nobena njegova določba pogodbenici ne preprečuje, da med drugim v času vojne ali resne mednarodne napetosti, ki pomeni nevarnost vojne, ali z namenom, da izpolni obveznosti, sprejete za ohranjanje miru in mednarodne varnosti, sprejme katere koli ukrepe, za katere šteje, da so potrebni za zaščito njenih bistvenih varnostnih interesov (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točki 110 in 111).
- 152 Kot je razvidno iz uvodne izjave 2 izpodbijane uredbe, je bil v obravnavani zadevi cilj omejevalnih ukrepov, določenih z izpodbijanima aktoma, spodbujanje mirne rešitve krize v Ukrajini. Takšen cilj odraža cilj ohranjanja miru in mednarodne varnosti v skladu s cilji zunanjega delovanja Unije, določenimi v členu 21 PEU (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 115).
- 153 V teh okoliščinah in ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima Svet na tem področju, je ta lahko štel, da je sprejetje zadevnih omejevalnih ukrepov nujno za zaščito bistvenih varnostnih interesov Unije ter ohranjanje miru in mednarodne varnosti v smislu člena 99 Sporazuma o partnerstvu EU-Rusija (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 116).
- 154 Zato je treba tretji tožbeni razlog, naveden v zadevi T-799/14, zavrnil.

Tretji tožbeni razlog v zadevi T-735/14 in četrti tožbeni razlog v zadevi T-799/14: kršitev načela sorazmernosti in temeljnih pravic tožeče stranke

- 155 Tožeča stranka se sklicuje, prvič, na kršitev svobode gospodarske pobude in lastninske pravice, ki ju zagotavljata člena 16 in 17 Listine, in drugič, na kršitev načela sorazmernosti, kakor je določeno v členu 52(1) Listine, kot splošnega načela prava Unije. V skladu s tem načelom mora vsak ukrep, ki je določen z aktom Unije, slediti zakonitemu cilju, pomeniti primerno sredstvo za uresničitev tega cilja, biti nujen in ne povzročati nesorazmernih neugodnosti v primerjavi s prednostmi, ki jih ta ukrep prinaša. V obravnavani zadevi naj bi bile s spornimi določbami naložene sankcije, ki naj bi se nanašale posebej na nekonvencionalne projekte tožeče stranke, v okoliščinah, v katerih ta ni bila niti obtožena, da je storila kršitev, niti ji ni bilo omogočeno, da izrazi svoje stališče, kar naj bi zahtevalo še toliko strožji nadzor z vidika temeljnih pravic in načela sorazmernosti.
- 156 Svet ob podpori Komisije in Združenega kraljestva tem trditvam nasprotuje.

- 157 Po mnenju tožeče stranke ukrepi, ki izhajajo iz izpodbijanih aktov, pomenijo nesorazmeren poseg v njene temeljne pravice, ki so varovane zlasti s členoma 16 in 17 Listine, ker ji preprečujejo svobodno opravljanje gospodarske dejavnosti, pri čemer ta omejitev njenih pravic ni nujna ali primerna za uresničitev ciljev, ki jim sledi Svet.
- 158 Prvič, opozoriti je treba, da je v skladu s členom 16 Listine „[s]voboda gospodarske pobude [...] priznana v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in običaji“.
- 159 Drugič, člen 17(1) Listine določa:
- „Vsakdo ima pravico imeti v posesti svojo zakonito pridobljeno lastnino, jo uporabljati, z njo razpolagati in jo komu zapustiti. Lastnina se nikomur ne sme odvzeti, razen v javno korist v primerih in pod pogoji, ki jih določa zakon, vendar le proti pravični in pravočasni odškodnini za njeno izgubo. Uživanje lastnine se lahko uredi z zakonom, kolikor je to potrebno zaradi splošnega interesa.“
- 160 Res je sicer, da omejevalni ukrepi, kakršni so ti v obravnavani zadevi, nesporno omejujejo pravice, ki jih ima tožeča stranka na podlagi členov 16 in 17 Listine (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 22. septembra 2016, NIOC in drugi/Svet, C-595/15 P, neobjavljena, EU:C:2016:721, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 161 Vendar temeljne pravice, na katere so sklicuje tožeča stranka, niso absolutne in se zato lahko omejijo pod pogoji, določenimi v členu 52(1) Listine (glej v tem smislu sodbi z dne 28. novembra 2013, Svet/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, točka 121, in z dne 27. februarja 2014, Ezz in drugi/Svet, T-256/11, EU:T:2014:93, točka 195 in navedena sodna praksa).
- 162 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora biti v skladu s členom 52(1) Listine po eni strani „[k]akršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava [L]istina, predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin“, po drugi strani pa so „[o]b upoštevanju načela sorazmernosti omejitve dovoljene, samo če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih“.
- 163 Omejitev uveljavljanja zadevnih temeljnih pravic mora tako izpolnjevati tri pogoje, da bi bila v skladu s pravom Unije. Prvič, omejitev mora biti predpisana z zakonom. Z drugimi besedami, zadevni ukrep mora imeti pravno podlago. Drugič, omejitev se mora nanašati na cilj v splošnem interesu, ki ga kot takega priznava Unija. Tretjič, omejitev ne sme biti pretirana. Po eni strani mora biti nujna in sorazmerna s ciljem, ki se želi doseči. Po drugi strani pa ne sme posegati v „bistveno vsebino“, torej v bistvo zadevne pravice ali svoboščine (glej sodbo z dne 30. novembra 2016, Rotenberg/Svet, T-720/14, EU:T:2016:689, točke od 170 do 173 in navedena sodna praksa).
- 164 Ugotoviti je treba, da so ti trije pogoji v obravnavani zadevi izpolnjeni.
- 165 Na prvem mestu, zadevni omejevalni ukrepi so „predpisani z zakonom“, saj so določeni v aktih, ki so splošni, ter imajo jasno pravno podlago v pravu Unije in zadostno obrazložitev (glej točke od 111 do 128 zgoraj).
- 166 Na drugem mestu, iz uvodnih izjav od 1 do 8 izpodbijanega sklepa in iz uvodne izjave 2 izpodbijane uredbe izhaja, da je uradni cilj teh aktov povečanje stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodkopava ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, ter spodbujanje mirne rešitve krize. Takšen cilj odraža cilj ohranjanja miru in mednarodne varnosti v skladu s cilji zunanjega delovanja Unije, določenimi v členu 21 PEU (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 115).

- 167 Tretjič, glede načela sorazmernosti je treba poudariti, da to kot splošno načelo prava Unije zahteva, naj ravnanje institucij Unije ne prestopi mej tistega, kar je primerno in nujno za uresničitev ciljev zadevne ureditve. Če je torej mogoče izbirati med več ustreznimi ukrepi, je treba uporabiti najmanj omejujoč ukrep, povzročene neprijetnosti pa ne smejo biti čezmerne glede na zastavljene cilje (glej sodbo z dne 30. novembra 2016, Rotenberg/Svet, T-720/14, EU:T:2016:689, točka 178 in navedena sodna praksa).
- 168 V sodni praksi je v zvezi s tem natančneje določeno, da je treba glede sodnega nadzora nad spoštovanjem načela sorazmernosti zakonodajalcu Unije priznati široko diskrecijsko pravico na področjih, na katerih mora sprejeti politične, gospodarske in socialne odločitve in pri katerih mora opraviti zahtevno presojo. Zato lahko na zakonitost takega ukrepa vpliva le očitna neprimernost ukrepa, ki je bil sprejet na teh področjih, glede na cilj, ki ga uresničuje pristojna institucija (glej sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 146 in navedena sodna praksa).
- 169 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je podano razumno razmerje med vsebino izpodbijanih aktov in ciljem, ki mu ta akta sledita. Ker je ta cilj zlasti povečanje stroškov delovanja Ruske federacije, ki spodkopava ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, namreč pristop z osredotočenjem na največjo naftno družbo, ki je poleg tega v večinski lasti ruske države, dosledno ustreza navedenemu cilju in ga nikakor ni mogoče šteti za očitno neprimerne glede na zastavljeni cilj (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 147).
- 170 Poleg tega, res je sicer, da omejevalni ukrepi po definiciji povzročajo učinke, ki posegajo v lastninsko pravico in svobodno opravljanje poklicnih dejavnosti, kar škoduje osebam, ki sploh niso odgovorne za položaj, zaradi katerega so bile sankcije sprejete. Učinek ciljno usmerjenih omejevalnih ukrepov za subjekte, proti katerim so ti ukrepi usmerjeni, je *a fortiori* takšen (glej sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 149 in navedena sodna praksa).
- 171 Vendar je treba poudariti, da pomen ciljev, ki jim sledita izpodbijana akta – to so varovanje ozemeljske nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti Ukrajine ter spodbujanje mirne rešitve krize v tej državi – in ki so del širšega cilja ohranjanja miru in mednarodne varnosti v skladu s cilji zunanjega delovanja Unije iz člena 21 PEU, utemeljuje negativne, celo zelo negativne posledice za nekatere gospodarske subjekte, ki sploh niso odgovorni za položaj, zaradi katerega so bile sankcije sprejete (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točki 149 in 150 ter navedena sodna praksa).
- 172 V teh okoliščinah in zlasti glede na postopno stopnjevanje omejevalnih ukrepov, ki jih je Svet sprejel kot odgovor na krizo v Ukrajini, posega v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico tožeče stranke ni mogoče šteti za nesorazmerne (glej v tem smislu sodbo z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 150).
- 173 Kot zatrjuje tožeča stranka, so nekateri njeni partnerji in sopogodbениki morda sicer res bili prisiljeni prekiniti poslovne odnose z njo, kar vključuje odlog nekonvencionalnih projektov v naftnem sektorju, in ti ukrepi so morda res negativno vplivali na lastninsko pravico delničarjev tožeče stranke in njene matične družbe, vendar je bil ravno to cilj ukrepov, uvedenih z izpodbijanimi aktoma, tako da nobenega posega v njeno lastninsko pravico in njeno pravico do opravljanja gospodarske dejavnosti v zvezi s tem ni mogoče opredeliti kot nesorazmerne.
- 174 Zato je treba tretji tožbeni razlog, naveden v zadevi T-735/14, in četrti tožbeni razlog, naveden v zadevi T-799/14, ter tožbo v celoti zavrni.

Stroški

- 175 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi Sveta naloži, da poleg svojih stroškov nosi tudi stroške Sveta.

¹⁷⁶ Poleg tega v skladu s členom 138(1) Poslovnika države članice in institucije, ki se kot intervenientke udeležijo postopka, nosijo svoje stroške. Komisija in Združeno kraljestvo torej nosita vsak svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat)

razsodilo:

- 1. Zadevi T-735/14 in T-799/14 se združita za izdajo sodbe.**
- 2. Tožba se zavrne.**
- 3. Družba Gazprom Neft PAO nosi svoje stroške in naloži se ji plačilo stroškov Sveta Evropske unije.**
- 4. Evropska komisija in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska nosita vsak svoje stroške.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 13. septembra 2018.

Podpisi